

GHID

PRIVIND PREVENIREA SI COMBATEREA SPALARII BANILOR SI FINANTARII TERORISMULUI IN REPUBLICA MOLDOVA

- CUPRINS -

CAPITOLUL I Noțiuni introductive

- 1.1 Aspecte introductive privind fenomenele de spălare a banilor și finanțare a terorismului**
- 1.2 Relația dintre spălarea banilor și finanțarea terorismului**
- 1.3 Incriminarea spălării banilor și a finanțării terorismului**

CAPITOLUL II Aplicarea cadrului legislativ de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în Republica Moldova

- 2.1 Legislația națională de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului**

2.2 Autoritățile competente

- 2.2.1 Rolul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției - Unitatea de Informații Financiare a Republicii Moldova
- 2.2.2 Autoritățile de supraveghere

2.3 Entitățile raportoare

- 2.3.1 Definirea entităților raportoare
- 2.3.2 Rolul entității raportoare

2.4 Obligațiile entităților raportoare

- **2.4.1 Identificarea clientului:**
 - 2.4.1.1 Momentul identificării clientului
 - 2.4.1.2. Datele de identificare
 - 2.4.1.3 Măsurile de cunoaștere a clientului
 - 2.4.1.4 Identificarea beneficiarului real
 - 2.4.1.5 Persoane expuse politic
- **2.4.2 Desemnarea ofițerului de conformitate. Proceduri de control intern**
- **2.4.3 Raportarea activităților sau tranzacțiilor care cad sub incidența legii:**
 - 2.4.2.1 Raportarea tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor și de finanțare a terorismului
 - 2.4.2.2 Raportarea altor operațiuni cu limita valorică
 - 2.4.2.3 Completarea corectă a formularelor de raportare

- **2.4.4.4 Sistarea tranzacțiilor suspecte**
- **2.4.4.5 Păstrarea datelor despre activitățile și tranzacțiile persoanelor fizice sau juridice și ale beneficiarului efectiv**
- **2.4.6 Interzicerea divulgării și răspunderea pentru încălcarea prevederilor legale**

CAPITOLUL III

Standardele internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului

- 3.1 Consiliul Europei – Comitetul MONEYVAL**
- 3.2 Grupul de Acțiune Financiară Internațională**
- 3.3 Uniunea Europeană**
- 3.4 Organizația Națiunilor Unite**
- 3.5 Grupul Egmont**
- 3.6 Rețeaua FIU.net**
- 3.7 Fondul Monetar Internațional**
- 3.8 Comitetul de Supraveghere de la Basel**
- 3.9 Grupul Wolfsberg**

CAPITOLUL IV

Indicatori de suspiciune privind activități de spălare a banilor și de finanțare a terorismului din practica internațională

- 4.1 Indicatori de suspiciune pentru instituțiile financiare**
- 4.2 Indicatori de suspiciune pentru unitățile de schimb valutar (altele decât băncile), fonduri de investiții, societăți de administrare a investițiilor, societăți de depozitare, administratori fiduciari;**
- 4.3 Indicatori de suspiciune pentru participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, inclusiv bursele de valori, dealerii și brokerii;**
- 4.4 Indicatori de suspiciune pentru profesiunile liberale**
- 4.5 Indicatori de suspiciune pentru companiile de asigurare sau de reasigurare;**
- 4.6 Indicatori de suspiciune pentru instituțiile care legitimează ori înregistrează dreptul de proprietate;**
- 4.7 Indicatori de suspiciune pentru cazinouri (inclusiv internet-cazinouri), localuri de odihnă dotate cu aparate pentru jocuri de noroc, instituții care organizează și desfășoară loterii sau jocuri de noroc;**
- 4.8 Indicatori de suspiciune pentru agenți imobiliari;**
- 4.9 Indicatori de suspiciune pentru persoane care acordă asistență investițională sau fiduciară;**

4.10 Indicatori de suspiciune pentru organizații care au dreptul de a presta servicii legate de schimbul mandatelor poștale și telegrafice sau de transferul de bunuri.

ANEXA – LEGISLATIE

CAPITOLUL I

Noțiuni introductive

1.1 Aspecte introductive privind fenomenele de spălare a banilor si finanțare a terorismului

Un sistem financiar funcțional si eficace intr-o tara constituie un factor important care contribuie la dezvoltarea economica.

Utilizarea unui astfel de sistem financiar in scopuri infracționale, cum ar fi spălarea banilor si finanțarea terorismului, subminează si destabilizează funcționalitatea si integritatea sistemului, afectând atât bunul mers al economiei, cat si întreaga populație a statului respectiv.

Infractorii întotdeauna caută noi modalitati de spălare a fondurilor obținute ilicit si metode de finanțare a terorismului, încercând, in mod deliberat, sa corupă funcționari bancari sau liberi profesioniști, prin corupție fiind înlăturata încrederea populației in piața financiara, ceea ce creează pârgii pentru evoluția unor noi forme de fraudă.

Spălarea banilor si finanțarea terorismului sunt infracțiuni “globale”, fara granița, fara limite. Spălătorii de bani si persoanele care finanțează terorismul internațional vizează obținerea unor avantaje economice si a unor surse financiare multiple, in sa având scopuri diferite:

- prin spălarea banilor, infractorii încearcă sa se imbogateasca imediat, pe cai ilegale, fraudând in cele mai dese cazuri statul; sub forma organizata, spălarea banilor dobandeste o mai mare gravitate;

- in cazul finanțării terorismului, sursele sunt in multe majoritatea cazurilor legale, urmărindu-se canalizarea fondurilor colectate, in vederea sprijinirii grupărilor teroriste.

In consecința, daca prin spălarea banilor se urmărește crearea unor noi surse de venit, care sa nu fie supusa reglementarilor fiscale, obiectivul principal vizat prin finanțarea terorismului este *“acela de intimidare a populației sau de obligare a unui guvern sau a unei organizații internaționale sa facă sau sa se abțină de a efectua vreo acțiune”*, indiferent daca sursa de finanțare este ilicita sau legala.

Pentru ca autoritățile competente sa nu facă legături intre persoanele implicate si acțiunile acestora folosite in scopul spalarii banilor si/sau finanțării terorismului, metodele cele mai utilizate sunt:

- a) Evitarea jurisdicțiilor care au un cadru legal complex si un sistem instituțional de aplicare a legii eficient;
- b) Exploatarea punctelor slabe de reglementare si de aplicare a legii identificate in anumite jurisdicții;
- c) Realizarea unor tranzacții complexe pentru a face dificila urmărirea sursei ilicite si identificarea principalilor actori.

Spălarea banilor si finanțarea terorismului poate fi exploatata in orice jurisdicție. Nici o tara nu este imuna. Modul de acțiune al infractorilor privește, in primul rând, analiza cadrului legal dintr-o tara înainte de alegerea bazei/ariei unde aceștia vor opera.

Exista numeroase sectoare vulnerabile, supuse riscului de a fi folosite in scopul spalarii banilor.

Printre acestea enumerăm:

- Instituțiile de credit sunt, in primul rând vulnerabile, având in vedere volumul deosebit de tranzacții pe care îl desfășoara numai intr-o singura zi, precum si faptul ca au acces la sistemul financiar internațional;
- Alte sectoare economice financiare sau non-financiare care utilizează preponderent numerarul sunt supuse, de asemenea, unui risc major;
- Casele de schimb valutar sunt vulnerabile, deoarece sunt afaceri care folosesc numerarul in mod intensiv;
- Comercianții care pun in circulație bunuri de o valoare ridicata, precum antichitati, metale si pietre prețioase, autoturisme de lux, bunuri imobile (terenuri, case) care sunt considerate adevărate investiții.
- Datorita profesiei si accesului in sistem, contabilii, consultantții fiscali, notarii si avocații pot fi utilizați de către infractori pentru gestionarea afacerilor, înființarea de companii, efectuarea unor tranzacții financiare complexe.

Spălarea banilor se realizează in trei etape:

Plasarea: Procesul prin intermediul căruia o persoana plasează banii obținuți din surse criminale în sistemul financiar bancar, in scopul indepartarii masei bănești de sursa ilicita.

Exemplu:

- *Plasarea numerarului obținut din infracțiuni in conturi bancare deținute de infractori sau de interpuși;*
- *Constituirea unor depozite la termen cu sume mici de bani obținute in urma vânzării unei cantitate de droguri.*

Stratificarea: Procesul prin intermediul căruia o persoana sau mai multe persoane efectuează o serie de tranzacții financiar-bancare, utilizând banii ce provin din surse criminale (toate lipsite de un sens economic) pentru a face imposibila stabilirea unei legături a banilor cu proveniența ilicita.

Exemplu:

- *Creditări si debitări repetate prin diverse conturi bancare;*
- *Transferuri prin swift periodice având ca justificări avans import marfa, plata factura pro-forma, contracte de consultanta, etc. care nu se justifică cu profilul economic al clientului.*

Integrarea: Momentul în care banii spălați sunt introduși în economia reala cu un scop economic determinat. Aceasta etapa implica reintroducerea fondurilor obținute ilegal in economia legala. Fondurile par a fi curate si pot fi supuse impozitării. Infractorul poate dispune de aceste fonduri fara a fi suspectat de spălare de bani.

Exemplu:

- *Achiziționarea unui bun mobil sau imobil din banii obținuți din încasări in urma unor exporturi fictive.*
- *Plata pentru diverse studii in străinătate.*

De la evenimentele din 9/11 din Statele Unite ale Americii, la atacurile–bombă din Madrid, atacurile din centrul comercial al Moscovei, din Istanbul si Casablanca, s-a observat ca teroriștii nu fac discriminări de rasa, religie si naționalitate.

O coaliție internațională robustă lucrează, în prezent, în combaterea finanțării terorismului și atrage atenția întregii lumi asupra riscurilor ridicate pe care le prezintă anumite sectoare vulnerabile.

Persoanele care colectează fonduri sau sprijină finanțarea terorismului, pot exploata anumite canale financiare, cum ar fi organizațiile caritabile și cele non-guvernamentale care nu au întotdeauna o structură transparentă și care pot asigura anonimatul.

De asemenea, o dată cu evoluția migrației populației din Est spre Vest, s-au dezvoltat rețele de transfer rapid al banilor (formale sau informale), care nu necesită deschiderea unui cont bancar, și care, pe baza de compensare, transmit fondurile dintr-o parte a continentului în alta, creându-se astfel obstacole în urmărirea fondurilor și a destinației acestora.

Principalele surse de finanțare a terorismului identificate sunt următoarele:

Prima sursă este sprijinul financiar acordat de către state sau organizații cu o infrastructură suficient de mare să colecteze și să facă disponibile fondurile către organizația teroristă.

A doua sursă majoră de fonduri pentru organizațiile teroriste este reprezentată de câștigul indirect din activitatea care generează venituri. Ca și în cazul organizațiilor criminale, venitul unei grupări teroriste poate fi obținut din infracțiuni sau alte activități ilegale.

Pentru a avea o privire de ansamblu asupra principalelor surse de finanțare și asupra mijloacelor utilizate în circulația capitalurilor pe care organizațiile teroriste le utilizează în sprijinirea rețelelor sale, putem sublinia faptul că persoanele investigate pentru comiterea unor activități teroriste au efectuat operațiuni de transmitere a banilor prin sistemele alternative răspândite în toată lumea. Adesea fondurile au fost transferate în străinătate

prin intermediul acelor rețele alternative de transfer al banilor fiind colectate de către cetățenii străini de naționalități diferite, rezidenți pe teritoriile unor țări implicate în lupta împotriva terorismului. Pentru astfel de entități, operarea prin intermediul sistemului bancar a dus la dezvoltarea activităților lor pe plan internațional.

De mulți ani terorismul a fost perceput exclusiv ca un concurs între organizațiile guvernamentale, pe de o parte, și statele suverane, pe de alta parte.

În cea de-a doua parte a secolului XX, diverse state au utilizat mai des organizațiile teroriste pentru promovarea intereselor naționale pe plan internațional. Acolo unde terorismul a fost privit ca “arma a celor slabi” – un instrument pentru grupuri minore, liberalizarea miscării și organizării revoluționare – terorismul a devenit adesea un mijloc folosit de state, chiar de superputeri. Unele state au înființat organizații teroriste de manevra ale căror scopuri au fost să acționeze în numele statelor sponsori, în interesul statului, și să-i reprezinte poziția la nivel intern sau regional. În alte cazuri, statele sponsor sau care au susținut organizațiile teroriste, și-au creat conexiuni profitabile comune.

Statele sponsor furnizează beneficiarului – organizația terorista susținere politica, asistenta financiara și orice alt sprijin necesar pentru susținerea obiectivelor organizației.

Conform unor specialiști în domeniu, Ray S. Cline (fost director al CIA) și Yonah Alexander (Profesor de drept internațional și directorul Institutului pentru Studierea Terorismului Internațional al SUA), statele sponsori ai terorismului vizează *“atingerea unor scopuri finale în condițiile în care utilizarea unor forte armate convenționale este considerate neadecvate, ineficientă, prea riscantă și prea dificilă.”*

Suștinerea terorismului de către un stat sponsor urmărește ca aspecte cheie:

a) sprijinul ideologic - organizațiile teroriste sunt sprijinite in furnizarea instrumentelor de diseminare a doctrinelor ideologice, in particular, a celor revoluționare;

b) sprijinul financiar – pentru a fi operativa si a se dezvolta, o organizație terorista are nevoie de sume substantiale de bani, care adesea nu sunt disponibile din resurse independente. In astfel de cazuri, organizațiile teroriste se bazează pe susținerea generoasa a statelor sponsori.

c) sprijinul militar – un ajutor substanțial îl reprezintă furnizarea directa a suportului militar. Statele pot asigura organizațiilor teroriste dotarea cu armament, pot furniza instruirea militară si pot organiza cursuri pentru activiști, etc.

d) sprijinul operațional - care include asistenta statelor in atacuri specifice. Sprijinul operațional are diferite forme, de la pregătirea unor documente fictive si a armelor speciale, la utilizarea unor locații sigure si a agențiilor naționale de spionaj. Ambasadele statelor sponsor, de exemplu, joaca un rol crucial in aceasta activitate prin furnizarea frecventa a armelor, transportul banilor prin curier diplomatic, eliberarea de pașapoarte si acordări de vize.

1.2 Relația dintre spălarea banilor si finanțarea terorismului

Terorismul are nevoie de fonduri pentru a acționa. Teroriștii au nevoie sa achiziționeze arme, echipament, provizii si servicii.

Finanțarea activității teroriste poate proveni din surse publice (terorism sponsorizat de guvernele unor state) sau private (persoane fizice sau juridice, organizații de caritate, organizații non-guvernamentale).

Fondurile pot fi generate de activitatea legale sau infracțiuni. In acest ultim caz, terorismul este finanțat cu bani negri, supuși procesului de spălare a banilor.

Finanțarea terorismului este diferită față de spălarea banilor, prin modalitatea de execuție. În cazul spălării banilor, veniturile activității ilicite sunt supuse unui proces format din cele trei etape menționate mai sus (plasarea, stratificarea, integrarea) dându-le o aparenta de legalitate, iar scopul final este, de obicei, câștigarea unor cantități mai mari de bani. Prin finanțarea terorismului, sursa de fonduri sau de finanțare este adesea “legitimă”, iar scopul final nu este în mod obligatoriu atragerea de mai multe fonduri.

Apelurile către comunitate de a solicita si colecta fonduri in acest scop sunt metode foarte eficiente pentru strângerea de fonduri ce susțin terorismul. Adesea, o astfel de colectare de fonduri este desfășurata in numele organizațiilor cu statut caritabil sau organizație de binefacere, se poate adresa, in special, comunitatii. Anumiți membri ai comunitatii sunt convinși ca dau bani pentru o cauza buna. In multe cazuri, caritatea, scop in care se dau donații, este, aparenta legala pentru care comunitatea da fonduri.

Dintr-o perspectiva tehnica, metodele utilizate de către teroriști si asociații acestora de a genera fonduri din surse ilegale diferă puțin fata de cele utilizate de către organizațiile criminale tradiționale. Deși, ar părea logic faptul ca fondurile din surse legale nu necesita spălarea, exista totuși o necesitate a grupărilor teroriste de a ascunde sau deghiza legăturile dintre grupare si sursele de fonduri legitime. Astfel, grupările teroriste trebuie, in mod similar, sa găsească cai de a spăla aceste fonduri pentru a putea fi ulterior folosite fara a atrage atenția autoritatilor.

In examinarea activității financiare având legătura cu terorismul, experții GAFI au concis faptul ca teroriștii si organizațiile lor de sprijin utilizează, in general,

aceleași metode ca și grupurile criminale pentru spălarea fondurilor. Anumite metode detectate cu privire la grupările teroriste se refera la: contrabanda cu numerar (atât prin curieri, dar și prin incarcaturi cu numerar), depuneri sau retrageri structurate din conturi bancare, cumpărări de diverse tipuri de instrumente monetare (cecuri de calatorie, cecuri bancare, ordine de plata), utilizarea de carduri de debit sau credit și transferuri prin swift.

Diferența dintre veniturile legale și ilegale ridică o problema juridica importanta in ceea ce privește aplicarea masurilor de combatere a spalarii banilor la finanțarea terorismului. Spălarea banilor, in general, a fost definita ca un proces in care fondurile obținute prin intermediul sau generate de activitatea infracționala sunt transferate sau deghizate in vederea ascunderii legăturii dintre infracțiunea comisa și fondurile obținute. Pe de alta parte, scopul final al terorismului nu este obținerea de profit din strângerea de fonduri.

Atunci când teroriștii sau organizațiile teroriste obțin sprijinul financiar din surse legale (donații, vânzări de publicații, etc), exista anumiți factori care fac detectarea și urmărirea acestor fonduri mai dificila. De exemplu, organizațiile caritabile sau non-profit și alte entitati legale au fost citate ca jucând un rol important in finanțarea grupărilor teroriste. Sursa aparent legala a acestei finanțări poate însemna faptul ca exista putini, daca nu chiar nici unul, indicatori care ar putea face ca o tranzacție financiara individuala sau o serie de tranzacții sa nu fie corelate cu activitățile teroriste.

Alte aspecte importante legate de finanțarea terorismului care fac detectarea mai dificila se refera la mărimea și natura tranzacției implicate. Câțiva experți ai Grupului de Acțiune Financiara Internaționala (GAFI/FATF)¹ au menționat

¹ Grupul de Acțiune Financiara Internaționala (GAFI) a fost înființat la Summit-ul G7 organizat la Paris in anul 1989, fiind un organism inter-guvernamental ale cărui scopuri sunt dezvoltarea și promovarea politicilor naționale și internaționale de combatere a spalarii banilor și a finanțării terorismului. In prezent, GAFI este format din 31 de state membre și doua organizații regionale (Comisia Europeana și Consiliul de Cooperare al Golfului)

faptul ca finanțarea, necesara pentru declanșarea atacurilor teroriste, nu este făcuta cu sume mari de bani, iar tranzacțiile asociate nu sunt, de obicei, complexe. De exemplu, o examinare a conexiunilor financiare ale atacurilor aeriene din 11 Septembrie a condus la faptul ca majoritatea tranzacțiilor individuale au inclus sume mici de bani sub limita de raportare a tranzacțiilor cu numerar, și operațiunile au vizat numai transferurile prin swift. Persoanele fizice care au apărut ca beneficiari au fost studenți străini, care primeau bani de la părinți sau sub forma de granturi pentru studii, astfel încat tranzacțiile nu au fost identificate ca necesitând o verificare suplimentara de către instituțiile financiare implicate.

Cu toate acestea, există similitudini în modul în care crima organizată internațională și organizațiile teroriste transferă banii sau cum încearcă să-și ascundă proveniența fondurilor. Grupările teroriste internaționale au nevoie de bani pentru a atrage, a sprijini și a-i păstra pe cei din lumea întreagă care aderă la aceste grupări, precum și pentru a-și asigura loialitatea altor grupări care au scopuri comune. Astfel, există o necesitate de a crea scheme pentru atragerea, colectarea și distribuirea banilor forțelor operative pregătite pentru atacuri teroriste. În acest mod se poate explica „necesitatea de circulație a banilor” care fac fondurile teroriste vulnerabile la depistarea și investigația financiară, metode esențiale pentru combaterea finanțării terorismului.

Alte modalități și mecanisme similare identificate:

- ❖ Se dorește mascarea urmelor lăstate de bani și a banilor înșiși.
- ❖ Se dorește transferul banilor, fără a furniza un indicator de atac iminent.
- ❖ Sunt greu de deosebit tranzacțiile teroriste de alte tranzacții, în afara cazului când sunt indivizi sau firme suspecte.

- ❖ Banii strânși de o organizație pot avea legături cu crima organizată și terorismul.
- ❖ Banii proveniți din crime din diaspora (fraude cu cărți de credit, trafic pe scară mică, hoții etc.) sunt utilizați de asemenea, în finanțarea terorismului.
- ❖ Sistemele nereglementate, un paradis financiar sigur, cât și analizele inexacte privind măsurile de eficiență asigură dezvoltarea rețelelor teroriste.

1.3 Incriminarea spălării banilor și a finanțării terorismului

a) Spălarea banilor

Spălarea banilor poate fi definită sub numeroase modalități. Una dintre acestea a fost inclusă în **Convenția ONU privind Traficul Ilicit de Narcotice și Substanțe Stupefiante (Convenția de la Viena, 1988), respectiv:**

- Conversia sau transferul de proprietate, cunoscând faptul că o asemenea proprietate provine din activități infracționale sau dintr-un act de participare la comiterea unor astfel de infracțiuni, în scopul ascunderii sau deghizării originii ilicite a proprietății sau prin acordarea sprijinului oricărei persoane care este implicată în comiterea unor astfel de infracțiuni în scopul sustragerii de la consecințele legale asupra faptelor lui.
- Ascunderea sau deghizarea adevăratei naturi, a sursei, locației, dispunerii, miscării, drepturilor cu privire la, sau dreptului de proprietate cunoscând că proprietatea provine din comiterea unei sau mai multor infracțiuni sau dintr-un act de participare la aceasta.
- Achiziția, posesia sau utilizarea proprietății, cunoscând la acea dată, că o asemenea proprietate este obținută din una sau mai multe infracțiuni sau dintr-un act de participare la aceasta.

De asemenea, **Directiva 2005/60/CE a Parlamentului European si a Consiliului din 26 Octombrie 2005 privind prevenirea si utilizarea sistemului financiar in scopul spalarii banilor si finantării terorismului (denumita in continuare Directiva a III a)** definește conceptul de spălare a banilor, după cum urmează:

„Spălarea banilor” înseamnă următoarea acțiune, atunci când este săvârșită cu intenție:

- a) transformarea sau transferarea de proprietate, cunoscând că o astfel de proprietate provine dintr-o activitate infracțională sau dintr-un act de participare la o astfel de activitate, în scopul ascunderii sau disimulării originii ilicite a proprietății sau în scopul sprijinirii oricărei persoane implicate în comiterea unei astfel de activități, pentru a se sustrage consecințelor legale ale acțiunilor sale;
- b) ascunderea sau disimularea naturii, sursei, amplasării, dispunerii, mișcării, drepturilor reale cu privire la proprietate sau la posesia acesteia, cunoscând că o astfel de proprietate provine dintr-o activitate infracțională;
- c) dobândirea, posesia sau folosirea unei proprietăți, cunoscând, la data primirii, că o astfel de proprietate provine dintr-o activitate infracțională sau dintr-un act de participare la o asemenea activitate;
- d) participarea, asocierea, tentativa de comitere și sprijinirea, încurajarea, înlesnirea, sfătuiră în vederea comiterii oricăreia dintre acțiunile menționate în paragrafele anterioare.

Pe plan național, în conformitate cu prevederile art. 3 din Legea nr.190/2007 cu privire la prevenirea si combaterea spalarii banilor si finantării terorismului (Legea 190/2007), **spălarea banilor reprezintă orice acțiune stabilită în Codul penal la art.243, orientată spre atribuirea unui aspect legal sursei și provenienței veniturilor ilicite ori spre tănuirea originii sau apartenenței unor astfel de venituri.**

Codul Penal al Republicii Moldova

Articolul 243. Spălarea banilor

(1) Săvârșirea acțiunilor orientate fie spre atribuirea unui aspect legal sursei și provenienței mijloacelor bănești, a bunurilor sau a veniturilor obținute ilicit în urma săvârșirii infracțiunilor, fie spre tăinuirea, deghizarea sau denaturarea informației privind natura, originea, mișcarea, plasarea sau apartenența acestor mijloace bănești, bunuri sau venituri, despre care persoana știe că provin din activitate infracțională; dobândirea, posesia sau utilizarea de bunuri, cunoscând că acestea provin din săvârșirea unei infracțiuni, participarea la orice asociere, înțelegere, complicitatea prin ajutor sau sfaturi în vederea comiterii acțiunilor în cauză se pedepsesc cu amendă în mărime de la 500 la 1.000 unități convenționale sau cu închisoare de până la 5 ani, în ambele cazuri cu (sau fără) privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de la 2 la 5 ani.

(2) Aceleași acțiuni săvârșite:

a) repetat;

b) de două sau mai multe persoane;

c) cu folosirea situației de serviciu

se pedepsesc cu amendă în mărime de la 1.000 la 5.000 unități convenționale sau cu închisoare de la 4 la 7 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2), săvârșite:

a) de un grup criminal organizat sau de o organizație criminală;

b) în proporții mari,

se pedepsesc cu închisoare de la 5 la 10 ani.

b) Finanțarea terorismului

Convenția Internaționala Organizației Națiunilor Unite privind Reprimarea Finanțării Terorismului (Convenție adoptata la New York, in anul 1999) a evidențiat necesitatea prevenirii strângerii de fonduri pentru terorism ca o “prioritate pentru acțiuni viitoare”. Cele 9 tratate listate in Anexa la Convenție nu încearcă se definească terorismul, ci actele specifice terorismului. Cel mai recent dintre aceste tratate, Convenția Internaționala pentru Reprimarea Bombardamentelor Teroriste utilizează termenii de “terorist” si “terorism”, atât in titlu, cat si in preambul, si se refera la rezoluțiile Adunării Generale a ONU privind terorismul, definind infracțiunea de bombardament terorist, fara a menționa termenul. Mai mult, textul Convenției conține o definiție a “*actelor teroriste*”, care furnizează baza pentru definirea infracțiunii de finanțare.

Astfel, in conformitate cu articolul 4 alin. 1 litera a) din Convenție, constituie infracțiune *“furnizarea sau colectarea de fonduri cu intenția sau cunoscând ca aceste fonduri vor fi utilizate pentru a comite o infracțiune definita in unul din cele 9 tratate incluse in Anexa la Convenție.”* (numite *infracțiuni tratate*)

Infracțiunile generice de finanțare a actelor de terorism se refera nu doar la o conduita, dar si la intenția si scopul unui act terorist. Astfel, in conformitate cu definiția infracțiunilor generice inclusa in textul Convenției, *“orice act poate fi un act terorist, daca se intenționează cauzarea morții sau rănirea grava a anumitor persoane, si daca scopul acestuia este intimidarea populației sau constrângerea unui guvern sau a unei organizații internaționale sa facă sau sa se abțină de la a face ceva”*.

Pe plan național, terorismul este definit **Articolul 278** din **Codul Penal al Republicii Moldova, după cum urmează:**

(1) Terorismul, adică provocarea unor explozii, incendii sau săvârșirea altor acțiuni care periclitează viața oamenilor, cauzează daune materiale în proporții mari sau provoacă alte urmări grave, dacă acestea sunt săvârșite în scopul de a submina securitatea publică, de a intimida populația sau de a impune autorităților publice sau persoanelor fizice anumite decizii, precum și amenințarea cu săvârșirea unor astfel de acțiuni în aceleași scopuri, se pedepsește cu închisoare de la 5 la 10 ani.

(2) Aceeași acțiune săvârșită:

a) repetat;

b) de un grup criminal organizat;

c) cu aplicarea armelor de foc sau a substanțelor explozive;

d) cu vătămarea gravă sau medie a integrității corporale sau a sănătății;

e) cu cauzarea de daune materiale în proporții deosebit de mari

se pedepsește cu închisoare de la 8 la 15 ani.

(3) Acțiunile prevăzute la alin.(1) sau (2):

a) săvârșite de o organizație criminală;

b) soldate cu decesul unei persoane din imprudență

se pedepsesc cu închisoare de la 12 la 20 de ani.

(4) Terorismul însoțit de omor intenționat

se pedepsește cu închisoare de la 16 la 25 de ani sau cu detențiune pe viață.

(5) Persoanei care a comis actul de terorism, altor participanți li se pot aplica pedepse penale minime, prevăzute la prezentul articol, dacă ei au preîntâmpinat autoritățile despre acțiunile respective și prin aceasta au contribuit la evitarea morții oamenilor, a vătămării integrității corporale sau a sănătății, a altor urmări grave sau la demascarea altor făptuitori.

(6) Persoana care a participat la pregătirea actului de terorism se liberează de răspundere penală dacă ea, prin anunțarea la timp a autorităților sau prin alt

mijloc, a contribuit la prăntâmpinarea realizării actului de terorism și dacă acțiunile ei nu conțin o altă componentă de infracțiune.

In conformitate cu prevederile art. 3 din Legea 190/2007, ***finanțarea terorismului reprezintă orice acțiune stabilită în Codul penal la art.279, orientată spre punerea la dispoziție ori spre colectarea intenționată efectuată de orice persoană fizică sau persoană juridică prin orice metodă direct sau indirect a bunurilor de orice natură dobândite prin orice mijloc fie spre oferirea de suport material sau financiar de orice natură în scopul utilizării acestor bunuri ori servicii sau în cunoștința faptului că vor fi utilizate parțial sau integral în activități teroriste.***

Codul Penal al Republicii Moldova

Articolul 279. Activitatea de finanțare și asigurare materială a actelor teroriste

Oferirea ori colectarea intenționată, prin diferite metode, direct sau indirect, a mijloacelor financiare sau a materialelor în scopul utilizării acestora la săvârșirea actelor teroriste se pedepsește cu închisoare de la 10 la 25 de ani.

CAPITOLUL II

Aplicarea cadrului legislativ de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului în Republica Moldova

2.1 Legislația națională de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului

În vederea alinierii legislației naționale la standardele internaționale impuse în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, Republica Moldova a luat măsuri pentru crearea unui cadru legislativ eficient, în acest context fiind adoptată, pentru prima dată, **Legea nr. 633/2001 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului**, publicată la 15 noiembrie 2001, în Monitorul Oficial nr. 139-140.

Această lege a fost abrogată recent, prin adoptarea de către Parlamentul Republicii Moldova a **Legii nr 190-XVI/2007, publicată în Monitorul Oficial nr. 141-145/07.09.07, acest act normativ devenind legislația primară de referință în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, cu aplicabilitate în prezent.**

Cadrul legal este completat de legislația sectorială prin care se reglementează acordarea de licență/autorizarea, funcționarea, controlul și supravegherea asupra entităților raportoare stabilite de legea specială cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, printre care enumerăm:

- Legea nr. 1104/2002 privind cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției;
- Legea nr. 548 din 21.07.1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei;
- Legea nr. 192/1998 privind Comisia Națională a Pieței Financiare;

- Legea nr. 550 din 21.07.1995 – Legea instituțiilor financiare;
- Hotărârea nr.94 a Consiliului de Administrație al Băncii Naționale a Republicii Moldova din 25.04.2002 cu privire la aprobarea Recomandărilor referitoare la elaborarea de către băncile comerciale din Republica Moldova a programelor privind prevenirea și combaterea spălării banilor, cu modificările și completările ulterioare;
- Legea nr. 1164-XIII din 24 aprilie 1997 pentru punerea în aplicare a titlurilor I și II ale Codului fiscal completat de Legea Nr. 111 din 27.04.2007 pentru modificarea și completarea unor acte legislative, Capitolul IV - legalizarea capitalului și amnistia fiscală;
- Legea nr. 199 din 18.11.1998 cu privire la piața valorilor mobiliare;
- Legea nr. 407 din 21.12.2006 cu privire la asigurări;
- Legea nr. 1453 din 08.11.2002 cu privire la notariat;
- Legea nr. 61 din 16.03.2007 privind activitatea de audit;
- Legea nr. 285 din 18.02.1999 cu privire la jocurile de noroc;
- Legea nr. 282 din 22.07.2004 privind regimul metalelor prețioase și pietrelor prețioase;
- Legea nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice.

2.2 Autoritățile competente

2.2.1 Rolul Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției - Unitatea de Informații Financiare a Republicii Moldova

Unitățile de Informații Financiare (FIU-urile) joacă un rol din ce în ce mai important în lupta împotriva spălării banilor și a finanțării terorismului. Investigațiile financiare desfășurate de către FIU-uri sunt sprijinite în mare măsură de sistemul comprehensiv al unei țări prin:

a) solicitarea raportării unei anumite informații și păstrarea documentației,

b) facilitarea divulgării informației între autoritățile competente, atât la nivel intern cât și internațional.

Scopurile primordiale ale investigației financiare sunt identificarea, urmărirea și documentarea mișcării fondurilor, identificarea și localizarea activelor care fac obiectul măsurilor de aplicare a legii și sprijinirea urmăririi penale.

În anul 2004, Grupul Egmont, organizația internațională a Unităților de Informații Financiare, a revizuit definiția *Unității de Informații Financiare* (elaborată în anul 1996), pentru a include, în mod special, combaterea finanțării terorismului.

Definiția actuală a *Unității de Informații Financiare* este următoarea:

„ O agenție națională centrală responsabilă pentru primirea (și, dacă este permis, solicitarea), analizarea și diseminarea către autoritățile competente, dezvăluirea informațiilor financiare:

- privind rezultatele suspectate ale infracțiunii și posibila finanțare a terorismului, sau
- cerute de legislația sau normele naționale, în scopul combaterii spălării banilor și a finanțării terorismului.”

O Unitate de Informații Financiare trebuie să îndeplinească următoarele funcții cheie, în sistemul național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului:

- ❖ **funcția de baza** – primirea, analizarea și diseminarea informațiilor financiare în scopul combaterii spălării banilor și a finanțării

- terorismului. Diseminarea informațiilor financiare trebuie realizata atât in plan intern cat si internațional.
- ❖ **funcția de colectare a informației raportate la nivel central** - instituțiile financiare si non-financiare, prevăzute ca entitati raportoare, trebuie sa transmită toate rapoartele solicitate conform prevederilor legale (cum ar fi rapoartele de tranzacții cu numerar si rapoartele de tranzacții suspecte) către Unitatea de Informații Financiare naționala. Existenta unui astfel de sistem central singular pentru colectarea informațiilor raportate asigura o procesare si o analiza completa si rapida a informației.
 - ❖ **funcția analitica (tactica, operaționala, strategica)** - Unitățile de Informații Financiare sunt mai mult decât simple baze de date pentru informațiile financiare care trebuie raportate conform legislației sau reglementarilor naționale. Ele trebuie sa analizeze datele pe care le primesc întrucât foarte multe rapoarte de tranzacții suspecte si alte dezvăluiri financiare par adesea sa fie tranzacții nevinovate. Aceasta funcție analitica impune tarilor sa isi investească Unitatea de Analiza Financiara cu autoritatea legala necesara, resursele umane adecvate si capacitati tehnice suficiente. In mod special, funcția analitica a Unitatii de Informații Financiare cere atribuții extinse pentru accesarea informației. Aceste atribuții includ: accesul la anumite baze de date comerciale sau guvernamentale, autoritatea de a solicita informații suplimentare de la entitatile raportoare si de la alte surse, in funcție de necesități; acces la tehnici de informații si aparatura avansate, cum ar fi înregistrări si operațiuni sub acoperire, reglementate de principii interne.
 - ❖ **funcția de diseminare a informațiilor la nivel intern** - daca suspectează activitati de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, Unitatea de Informații Financiare trebuie sa aibă autoritatea de a disemina sau îndrepta informația financiara către alte autoritati interne in scopul investigării si acțiunii. Masurile eficiente pentru combaterea spalarii

banilor se bazează pe direcționarea informației disponibile către autoritatea competentă. Este esențial ca unitatea de analiza financiară să ofere autorității competente informație financiară cât de rapid posibil, în așa fel încât autoritatea competentă să poată urmări indiciile oferite de FIU.

- ❖ **funcția de diseminare a informațiilor la nivel internațional** - FIU trebuie să fie capabil să transmită informația financiară altor FIU-uri din străinătate, în scopul de a deveni parteneri eficienți în lupta internațională împotriva acestor infracțiuni.
- ❖ **feedback** - este important ca FIU-ul să lucreze îndeaproape cu entitățile raportoare și cu autoritățile competente ale unei țări pentru a lupta pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului. Conformându-se și obligațiilor sale privind păstrarea secretului, FIU-ul trebuie să ofere un feedback în legătura cu tendințele, riscurile și tipologiile din spălarea banilor și finanțarea terorismului care vor ajuta instituțiile financiare și nefinanciare și persoanele să își îmbunătățească practicile și controalele pentru combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului.

Crearea Centrului a fost determinată, în primul rând, de necesitatea edificării unei structuri de stat eficiente, scopul principal al căruia este combaterea infracțiunilor economice și corupției în Republica Moldova. Prevenirea lor este o sarcină prioritară pentru organele de ocrotire a normelor de drept. O altă cerință, nu mai puțin importantă, a fost necesitatea optimizării structurii și activității organelor de control. Din experiența anilor trecuți, nu se reușea soluționarea problemelor privind infracționalitatea economică, sporirea rezultatelor în combaterea ei din mai multe cauze, dintre care pot fi menționate cele mai importante: dublarea funcțiilor de către diferite instituții de stat, pe de o parte, și ineficienta interacțiune între ele, pe de alta. În consecință, se înregistra un număr

considerabil de controale și revizii tendențioase și inoportune, care nu aveau nici un efect asupra nivelului criminalității în economie, și sustrăgeau de la activitate agenții economici. Fiecare organ de control avea competențele proprii, subordonarea sa ierarhică. Totodată, dintre țările CSI, numai în Republica Moldova organele de control nu dispuneau de funcții de urmărire penală. O dată cu adoptarea Legii cu privire la Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, în Moldova a fost creată o instituție având sistem complex de descoperire a infracțiunilor economice: începând cu obținerea și documentarea informațiilor operative, efectuarea actului de revizie și control, intentarea dosarului penal, urmărirea penală și transmiterea dosarului în instanța de judecată. Centrul a fost creat ca urmare a fuzionării Departamentului control financiar și revizie al Ministerului Finanțelor; Direcției anticorupție a Departamentului pentru Combaterea Crimei Organizate și Corupției, precum și a Direcției poliției economico-financiare a Inspectoratului General de Poliție al Ministerului Afacerilor Interne și a Gărzii Financiare, care subordona Inspectoratul Fiscal Principal de Stat (Sursa: <http://www.cccec.gov.md>)

În conformitate cu dispozițiile **Legii nr. 1104/2002**, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției (denumit în continuare Centru) este un organ de ocrotire a normelor de drept, specializat în contracararea infracțiunilor economico-financiare și fiscale, precum și a corupției.

Centrul este condus de un director, numit de Guvern pe un termen de 4 ani. Directorul Centrului (denumit în continuare director) are dreptul să participe la ședințele Guvernului, fiind asistat de adjuncți, numiți și eliberați din funcție de Guvern la propunerea sa.

Directorul Centrului are ca principale atribuții:

- a) organizează și asigură activitatea Centrului, inclusiv a subdiviziunilor lui teritoriale și a Colegiului, și este responsabil de exercitarea atribuțiilor Centrului;
- b) stabilește și repartizează atribuțiile adjuncților, șefilor de subdiviziuni din aparatul central;
- c) determină raza de activitate a subdiviziunilor teritoriale;
- d) aprobă schema de încadrare a aparatului central și a subdiviziunilor teritoriale în conformitate cu structura și în limitele efectivului aprobate de Guvern;
- e) aprobă planurile de finanțare în limita alocațiilor prevăzute în legea bugetului pe anul respectiv și le înaintează Ministerului Finanțelor spre aprobare;
- f) aprobă regimul de ordine interioară al Centrului;
- g) emite, în temeiul și în vederea executării prezentei legi, ordine, dispoziții și instrucțiuni;
- h) organizează selectarea, repartizarea și instruirea cadrelor;
- i) asigură regimul de conspirație și confidențialitate;
- j) acordă grade angajaților Centrului;
- k) emite ordine de numire și de eliberare din funcție;
- l) stimulează și sancționează disciplinar angajații conform actelor legislative și altor acte normative;
- m) reprezintă Centrul în relațiile cu alte autorități publice din țară și cu organe similare din alte state;
- n) abrogă sau modifică ordinele, deciziile, hotărârile și dispozițiile conducătorilor de subdiviziuni teritoriale în cazul necorespunderii lor legii și altor acte normative.

(2) Directorul are dreptul:

- a) să delege o parte din atribuțiile sale unor alte persoane cu funcție de răspundere;

b) să prezinte Guvernului propuneri de modificare a structurii Centrului, dictate de necesitatea perfecționării activității acestuia din urmă.

În cadrul Centrului se constituie un colegiu a cărui componență numerică și nominală se aprobă de Guvern, la propunerea directorului.

Structura sa organizatorică a Centrului este următoarea:

Conducerea

- Aparatul Directorului
- Direcția Generală Analitică, Prognoză și Prevenire
- Direcția Generală Anticorupție
- Direcția Generală Combaterea Crimelor Economice
- Direcția Generală Urmărire Penală
- Direcția Generală Control și Revizie
- Direcția Generală Logistică și Administrare
 - Direcția Asigurare Operativă
 - Direcția Securitate Internă
 - Direcția Juridică
 - ***Serviciul pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor***
 - Direcția Resurse Umane
 - Direcția Comenduire
 - Direcția Evidență Contabilă și Finanțe
- Direcția Generală Teritorială Bălți
- Direcția Generală Teritorială Cahul

In conformitate cu prevederile art. 11 alin. 2 din Legea nr. 190/2007, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției coordonează activitatea autorităților, abilitate cu executarea

prezentei legi, în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Atribuțiile Centrului:

Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției este investit cu atribuții de prevenire și de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului având o subdiviziune specializată în ale cărei atribuții intră:

- a) colectarea (stocarea), analiza și prelucrarea informațiilor privind tranzacțiile și alte activități suspecte, prezentate de entitățile raportoare, conform prevederilor prezentei legi;
- b) întreprinderea de măsuri operative de investigație, conform legislației în vigoare;
- c) colaborarea și schimbul de informații cu autoritățile administrației publice, sesizarea organelor competente despre cauzele și condițiile care favorizează comiterea acțiunilor ilicite, pentru luarea măsurilor stabilite de legislație;
- d) transmiterea de informație și documente organelor de urmărire penală și altor organe abilitate, după competență, de îndată ce s-au stabilit suspiciuni rezonabile cu privire la spălarea banilor, la finanțarea terorismului sau la alte infracțiuni ce generează venituri ilicite;
- e) cooperarea și schimbul de informații cu servicii similare străine, cu organizații internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;
- f) elaborarea de propuneri pentru aducerea în concordanță a actelor normative cu reglementările internaționale în domeniu;
- g) participarea la realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;
- h) crearea unui sistem informațional în domeniul său de activitate și asigurarea funcționării lui;

- i) asigurarea metodologică a entităților raportoare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;
- j) solicitarea și primirea informațiilor și documentelor necesare, de care dispun entitățile raportoare și autoritățile administrației publice, în vederea determinării caracterului suspect al tranzacțiilor;
- k) comunicarea către entitățile raportoare, ori de câte ori este posibil, a rezultatelor examinării informațiilor prezentate de ele, publicarea rapoartelor periodice despre munca executată;
- l) la solicitarea unor alte organe cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, participarea la efectuarea controlului și verificării asupra modului în care entitățile raportoare respectă prevederile prezentei legi;
- m) colectarea și analizarea materialului statistic referitor la eficiența sistemului de prevenire și de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, inclusiv numărul declarărilor de tranzacții suspecte, numărul de cauze penale și de persoane condamnate, datele despre sistarea tranzacțiilor, despre sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din infracțiuni de spălare a banilor și de finanțare a terorismului;
- n) exercitarea unor alte atribuții, în funcție de sarcinile stabilite de legislație.

Prin Ordinul Directorului Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, semnat în anul 2006, Serviciul pentru Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor este organul abilitat cu coordonarea tehnică, realizarea, supravegherea și controlul măsurilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, a activității autorităților și instituțiilor împuternicite cu supravegherea și controlul în acest domeniu, precum și coordonarea colaborării internaționale.

Serviciul are statut de subdiviziune autonomă, în componența Centrului, specializată în prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, având următoarele drepturi:

1) să emită, în limitele competenței recomandări pentru entitățile respective, persoanele fizice sau juridice, privind realizarea măsurilor în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, să înainteze sesizări despre înlăturarea cauzelor și condițiilor ce împiedică realizarea politicii naționale în domeniu;

2) să solicite și să obțină, de la autoritățile publice, întreprinderi, instituții și organizații, indiferent de tipul de proprietate, informațiile necesare pentru exercitarea atribuțiilor ce-i revin;

3) să inițieze sistarea efectuării tranzacțiilor suspecte, operațiunilor legate de spălarea banilor și/sau finanțare a terorismului;

4) să constate încălcările legislației în domeniul său de activitate și să aplice sancțiuni, în limitele competenței sale;

5) să organizeze pregătirea și perfecționarea profesională a personalului, să participe la pregătirea și desfășurarea conferințelor practico-științifice și a seminarelor, schimbul de experiență, inclusiv în străinătate;

6) să dispună de alte împuterniciri ce-i revin în calitate de subdiviziune a Centrului.

2.2.2 Autoritățile de supraveghere:

În conformitate cu prevederile art. 10 din Legea nr. 190/2007, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare sunt următoarele:

- a) Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției;
- b) Banca Națională a Moldovei;
- c) Comisia Națională a Pieței Financiare;
- d) Ministerul Justiției;

- e) Ministerul Dezvoltării Informaționale;
- f) Ministerul Finanțelor;
- g) Serviciul Vamal.

In conformitate cu art. 44 din Legea nr. 548 din 21.07.1995, Banca Națională este unica instituție care efectuează autorizarea, supravegherea și reglementarea activității instituțiilor financiare.

În acest scop Banca Națională este împuternicită:

- a) să emită actele normative necesare și să ia măsurile convenite pentru a-și exercita împuternicirile și atribuțiile ce decurg din prezenta lege, prin acordarea de licențe instituțiilor financiare și elaborarea de standarde de supraveghere a acestora și să stabilească modul de aplicare a actelor normative și măsurilor menționate;
- b) să efectueze, prin intermediul funcționarilor săi sau al altor specialiști calificați antrenați în acest scop, controale asupra tuturor instituțiilor financiare, precum și să examineze registrele, documentele și conturile acestora, condițiile la care își desfășoară activitatea, și respectarea de către aceste instituții a legislației;
- c) să ceară oricărui salariat dintr-o instituție financiară să furnizeze Băncii Naționale informațiile necesare în scopul supravegherii și reglementării activității instituțiilor financiare;
- d) să impună oricărei instituții financiare măsuri de remediere sau să aplice sancțiunile prevăzute de Legea cu privire la instituțiile financiare, dacă instituția financiară sau salariații ei:
 - au încălcat legea menționată sau vreun act normativ al Băncii Naționale;
 - au încălcat vreo obligațiune fiduciară;
 - s-au angajat în operațiuni riscante sau incorecte ale instituției financiare sau ale oricăreia din sucursalele ei.

Comisia Națională a Pieței Financiare, în conformitate cu Legea nr. 192/1998 cu modificările și completările ulterioare, este o autoritate autonomă a administrației publice centrale, responsabilă față de Parlament, care reglementează și autorizează activitatea participanților la piața financiară nebanară, precum și supraveghează respectarea legislației de către ei.

În acest scop, Comisia Națională este investită cu putere de decizie, de dispensă, de interdicție, de intervenție, de control și de sancționare disciplinară și administrativă, în limitele stabilite de legislație.

Autoritatea Comisiei Naționale se extinde asupra participanților la piața financiară nebanară, care cuprind emitenții de valori mobiliare, investitorii, asigurații, organizațiile de autoreglementare pe piața valorilor mobiliare, Biroul Național al Asigurătorilor de Autovehicule din Republica Moldova, membrii asociațiilor de economii și împrumut, clienții organizațiilor de microfinanțare și participanții profesioniști la piața financiară nebanară. Participanții profesioniști la piața financiară nebanară sunt participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, participanții profesioniști la piața asigurărilor, fondurile nestatale de pensii, asociațiile de economii și împrumut, organizațiile de microfinanțare, organizațiile de credit ipotecar și birourile istoriilor de credit. Atribuțiile Comisiei Naționale privind reglementarea, autorizarea și supravegherea participanților profesioniști nu se suprapun cu atribuțiile Băncii Naționale a Moldovei.

În conformitate cu sarcinile ce-i revin, Ministerul Justiției exercită următoarele funcții sub aspectul prevenirii și combaterii spălării banilor (sursa: <http://www.justice.gov.md>):

❖ pregătește proiecte de legi și proiecte de hotărâri ale Guvernului în domeniul justiției, precum și proiectele celor mai importante legi în alte domenii social-economice, avizează proiectele de legi și alte acte normative prezentate

Guvernului, efectuează expertiza juridică și înregistrarea de stat a actelor normative departamentale ce vizează drepturile și interesele legitime ale cetățenilor sau cele cu caracter interdepartamental;

- ❖ elaborează, ținând cont de propunerile ministerelor și departamentelor, proiectele planurilor de perfecționare a legislației;

- ❖ înfăptuiește munca de sistematizare și codificare a legislației, pregătește propuneri cu privire la modificarea ei;

- ❖ coordonează activitatea organelor centrale de specialitate ale administrației publice în vederea elaborării proiectelor de legi și alte acte normative, acordându-le ajutor metodic la elaborarea proiectelor de legi și hotărâri ale Guvernului;

- ❖ exercită controlul în sfera executării hotărârilor judecătorești;

- ❖ exercită conducerea generală și controlul asupra activității poliției judecătorești; determină structura ei organizatorică și uniforma personalului militar;

- ❖ supraveghează activitatea notarilor, asigură o practică notarială unică și analiza statistică a actelor notariale;

- ❖ contribuie la dezvoltarea sistemului de servicii în scopul realizării drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale cetățenilor, drepturilor persoanelor juridice; eliberează licențe pentru efectuarea expertizei judiciare, pentru desfășurarea activității notariale și activității de avocat, înregistrează birourile notariale;

- ❖ înregistrează partidele și alte organizații social-politice și efectuează controlul asupra respectării de către acestea a legislației în vigoare, suspendă activitatea acestora în cazul încălcării prevederilor statutare și a legislației, ține registrul partidelor politice și înregistrează simbolică acestora;

- ❖ participă la examinarea cauzelor de către instanțele de judecată privind suspendarea sau lichidarea partidelor și organizațiilor social-politice, precum și intentează din proprie inițiativă astfel de cauze în condițiile legii;

- ❖ înregistrează asociațiile obștești, fundațiile, asociațiile de patronat și efectuează controlul corespunderii activității acestora scopurilor și sarcinilor statutare;
- ❖ prezintă, în modul stabilit, propuneri vizând încheierea tratatelor internaționale între Republica Moldova și alte state cu privire la asistența juridică și poartă tratativele respective; încheie acorduri privind colaborarea juridică cu organele respective ale statelor străine și organizațiile internaționale; organizează îndeplinirea tratatelor privind asistența juridică, precum și a altor tratate, acorduri și convenții internaționale în partea ce ține de competența Ministerului Justiției.

Potrivit competențelor acordate prin legislație, **Ministerul Dezvoltării Informaționale** exercită funcții specifice (sursa: <http://www.mdi.gov.md>), dintre care enumerăm:

In domeniul informatizării

- ❖ elaborează și promovează politica de stat în domeniul informatizării, formării, depozitării, protecției, actualizării și utilizării resurselor informaționale de stat, creează și implementează tehnologiile informaționale noi, complexe tehnice de program, rețelele și sistemele informaționale;
- ❖ efectuează coordonarea și dirijarea metodică a activității ministerelor, altor autorități administrative centrale, autorităților administrației publice locale privind crearea spațiului informațional unic al Republicii Moldova, în limitele competenței;
- ❖ analizează starea și tendințele dezvoltării piețelor naționale și internaționale ale produselor informaționale și serviciilor, mijloacelor informatizării și elaborează propuneri privind perfecționarea mecanismului de reglementare a acestora;

- ❖ elaborează, în limitele competenței, direcțiile principale de colaborare cu organizațiile internaționale în domeniul informatizării și tehnologiilor informaționale avansate;
- ❖ elaborează și argumentează politica Republicii Moldova privind problemele schimbului informațional internațional;
- ❖ participă la elaborarea politicii investițiilor de stat și programelor investițiilor de stat în domeniul informatizării;
- ❖ efectuează înregistrarea și evidența resurselor informaționale de stat;
- ❖ asigură elaborarea sistemelor informaționale automatizate de stat;
- ❖ efectuează formarea, ținerea, depozitarea, utilizarea și administrarea Registrului de stat al populației, Registrului de stat al unităților de drept, Sistemului național informațional geografic, Registrului de stat al transporturilor, Registrului de stat al conducătorilor de vehicule și funcționarea registrelor departamentale în baza complexului tehnic de program al Ministerului (prin coordonarea cu organele de stat respective), realizează monitorizarea sistemelor și resurselor informaționale;
- ❖ contribuie la crearea pieței comerțului electronic;
- ❖ organizează desfășurarea expozițiilor sistemelor și produselor informaționale pe teritoriul Republicii Moldova și peste hotare.

In domeniul documentării:

- ❖ organizează activitatea ce ține de producerea și perfectarea actelor de identitate și altor acte de importanță statală, documentelor bancare de identificare și a hârtiilor de valoare, altor documente de strictă evidență;
- ❖ organizează producerea actelor de identitate și actelor de înregistrare pentru persoane fizice și juridice, documentelor de importanță statală și asigură protecția lor tehnică, cu aplicarea tehnologiilor avansate;
- ❖ asigură elaborarea și implementarea asigurării de program, organizează însoțirea tehnică pentru funcționarea continuă a Registrului de stat al

populației, Registrului de stat al unităților de drept, Sistemului național informațional geografic, Registrului de stat al mijloacelor de transport, Registrului de stat al conducătorilor auto și altor registre de importanță statală;

- ❖ asigură elaborarea mostrelor adeverințelor actelor stării civile și formularelor actelor stării civile, organizează confecționarea acestora.

In domeniul asigurării formării și utilizării resurselor informaționale de stat:

- ❖ efectuează înregistrarea și evidența populației Republicii Moldova;
- ❖ primirea, examinarea și prelucrarea demersurilor cetățenilor cu privire la ieșirea-intrarea în țară, perfectarea materialelor la cererile persoanelor cu privire la cetățenie, asigură autenticitatea și plenitudinea datelor ce formează conținutul informațional al Registrului de stat al populației și altor registre de importanță statală;
- ❖ eliberează actele de identitate ale Sistemului național de pașapoarte, acte de înmatriculare a transportului, permise de conducere, adeverințe de înregistrare a actelor stării civile cetățenilor Republicii Moldova, cetățenilor străini și apatrizilor, alte documente în conformitate cu legislația;
- ❖ asigură înregistrarea deplină și oportună a actelor stării civile, securității și integrității fondului de arhivă a registrelor stării civile;
- ❖ efectuează înregistrarea de stat a întreprinderilor și organizațiilor ce funcționează pe teritoriul Republicii Moldova, eliberează certificate de înregistrare și cartele de înregistrare mecanolizibile;
- ❖ asigură securitatea sistemelor informaționale și protecția informației documentate ce se află în competența Ministerului;

In domeniul comunicațiilor:

- ❖ supraveghează respectarea prevederilor legale, inclusiv dispozițiile convențiilor și acordurilor internaționale, în domeniile comunicațiilor;
- ❖ elaborează și promovează strategia standardizării în domeniu;
- ❖ elaborează programe anuale ale emisiunilor de mărci poștale, stabilind structura și tematica lor, emite mărci și efecte poștale;
- ❖ elaborează și aprobă reglementări, norme și reguli tehnologice de operare a rețelelor și serviciilor în domeniul poștei și supraveghează respectarea acestora.

In domeniul supravegherii și controlului:

- ❖ efectuează dirijarea și controlul asupra activității subdiviziunilor structurale, precum și a întreprinderilor, instituțiilor și organizațiilor subordonate;
- ❖ în comun cu Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, exercită funcțiile de control și supraveghere asupra activității reprezentanțelor diplomatice și consulare ale Republicii Moldova privind înregistrarea actelor stării civile;
- ❖ efectuează controlul asupra respectării legislației în vigoare în domeniul informațional și domeniul comunicațiilor de către autoritățile publice, ce activează în aceste domenii, formării și utilizării resurselor informaționale de stat și întreprinde măsurile necesare pentru înlăturarea diferitelor încălcări;
- ❖ în comun cu Camera de Licențiere, efectuează controlul asupra respectării de către titularii licențelor a condițiilor de licențiere a activității în domeniul instruirii și perfecționării conducătorilor auto, efectuând verificări planificate și controale inopinate, în conformitate cu legislația în vigoare.

Ministerul Finanțelor este organul central de specialitate al administrației publice, care elaborează și promovează politica unică a Guvernului în domeniul bugetar-fiscal, al formării și gestionării finanțelor publice, al aplicării pârghiilor financiare în concordanță cu cerințele economiei de piață. (sursa: <http://www.minfin.md>)

Întru realizarea obiectivelor sale de activitate, Ministerul are printre principalele atribuții de bază:

- ❖ elaborează actele normative ce reglementează sistemul și procesul bugetar, impozitarea și evidența contabilă;
- ❖ gestionează conturile bancare ale bugetului de stat, bugetelor unităților administrativ-teritoriale, conturile de acumulare a veniturilor bugetului asigurărilor sociale de stat și fondurilor asigurărilor obligatorii de asistență medicală, conturile cu destinație specială, conturile trezoreriile ale instituțiilor publice finanțate de la bugetul de stat și bugetele unităților administrativ-teritoriale;
- ❖ gestionează resursele temporar libere ale bugetului de stat, inclusiv prin plasarea lor la depozit în cadrul sistemului bancar, în bază de concurs;
- ❖ contractează și garantează împrumuturi de stat pe piața financiară internă și externă, în scopul și în limitele competențelor stabilite prin lege, gestionează și monitorizează datoria de stat internă și externă a Guvernului;
- ❖ administrează mijloacele financiare împrumutate, asigură rambursarea acestora și achitarea dobânzilor aferente, în condițiile legii;
- ❖ organizează mobilizarea mijloacelor financiare prin intermediul emiterii și plasării diferitelor instrumente financiare (hârtii de valoare de stat, obligațiuni sau cambii) ca surse de finanțare pentru necesitățile bugetului;
- ❖ participă la elaborarea politicii valutare-creditare, în scopul asigurării stabilității monetare, prevenirii proceselor inflaționiste, dezvoltării și

- reglementării pieței financiare și al consolidării raporturilor acesteia cu alte elemente ale economiei de piață;
- ❖ colaborează cu sectorul bancar și nonbancar la elaborarea și promovarea politicii de creditare a economiei naționale;
 - ❖ participă la elaborarea politicii vamale a statului;
 - ❖ participă la elaborarea politicii și evaluarea ofertelor în domeniul investițiilor realizate din contul mijloacelor bugetului de stat, inclusiv ale mijloacelor și fondurilor speciale, precum și din surse externe;
 - ❖ elaborează, aprobă și abrogă standardele naționale de contabilitate și audit, alte acte normative privind evidența contabilă și auditul național, în conformitate cu standardele internaționale;
 - ❖ aprobă Regulamentul privind atestarea de stat și instruirea continuă a contabililor;
 - ❖ elaborează, promovează și/sau aprobă, după caz, în modul stabilit, actele normative referitoare la modul de organizare și metodologia exercitării controlului financiar și a reviziei privind utilizarea mijloacelor publice;
 - ❖ avizează inițiativele autorităților administrației publice de aderare a Republicii Moldova la diferite tratate și instituții internaționale;
 - ❖ elaborează sau avizează proiectele actelor normative din domeniul pieței asigurărilor;
 - ❖ reglementează activitatea de audit, conform legislației în vigoare;
 - ❖ eliberează, suspendă și retrage certificatele de calificare a auditorilor independenți, ține Registrul de stat al auditorilor independenți, în modul stabilit de Minister;
 - ❖ monitorizează situația financiară a agenților economici, cu cota-parte a statului în capitalul social;
 - ❖ avizează proiectele de acte normative și legislative ce reglementează relațiile economico-financiare în sectorul real al economiei;
 - ❖ asigură, prin intermediul Serviciului fiscal de stat, administrarea fiscală;

- ❖ exercită, prin organele sale de specialitate, controlul asupra:
- ❖ elaborează sau avizează proiectele actelor normative ce reglementează activitatea asociațiilor de economii și împrumuturi și supraveghează activitatea în domeniul menționat;
- ❖ conduce activitatea Vistieriei de Stat în vederea creării rezervelor de aur, păstrării, ținerii evidenței și asigurării integrității valorilor Fondului de stat al metalelor prețioase și pietrelor prețioase, stabilește, în modul prevăzut de legislație, prețurile de achiziție (vânzare) a metalelor prețioase și aliajelor pentru fondul nominalizat;
- ❖ conduce activitatea Camerei de Stat pentru Supravegherea Marcării, întocmește și înaintează Guvernului spre aprobare lista serviciilor și tarifelor pentru determinarea titlului și marcarea articolelor din metale prețioase, pentru expertizarea metalelor prețioase și diagnosticarea pietrelor prețioase;
- ❖ aprobă acte normative care reglementează prelucrarea, utilizarea, păstrarea și evidența metalelor prețioase și pietrelor prețioase, precum și colectarea, afinarea, prelucrarea resturilor și deșeurilor ce conțin metale prețioase, coordonează activitatea de colectare și prelucrare a resturilor și deșeurilor ce conțin metale prețioase;
- ❖ promovează politica de elaborare, implementare și dezvoltare a sistemului informațional de gestionare a finanțelor publice și monitorizează activitatea acestuia.

Una dintre atribuțiile principale ale ***Serviciului Vamal al Republicii Moldova*** în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului se referă la monitorizarea și supravegherea aplicării prevederilor *Legii nr. 1569/2002 cu privire la modul de introducere și scoatere a bunurilor de pe teritoriul Republicii Moldova de către persoane fizice.*

In structura Serviciului Vamal se afla Direcția urmărire penală și fraude ale cărei atribuții principale sunt:

- ❖ organizarea luptei cu contrabanda și fraude vamale,
- ❖ efectuarea investigațiilor pe cazurile de contrabandă,
- ❖ ducerea statisticii și analizei încălcărilor regulilor vamale pe teritoriul Republicii Moldova,
- ❖ controlul activității vămilor teritoriale în ce privește lupta cu contrabanda și încălcările regulilor vamale,
- ❖ colaborarea și interacțiunea cu alte organe de ocrotire a normelor de drept atât din Republica Moldova, cât și de peste hotare.

*

* *

Aceste autorități de supraveghere a entităților raportoare, în limitele competenței lor, aprobă recomandări, verifică și monitorizează aplicarea prevederilor prezentei legi referitor la respectarea exigențelor față de culegerea, înregistrarea, păstrarea, identificarea și prezentarea de informații privind efectuarea tranzacțiilor, precum și la executarea măsurilor și procedurilor aferente controlului intern.

În cazul în care entitățile raportoare nu respectă obligațiile prevăzute de prezenta lege, **organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare pot aplica măsuri și sancțiuni de remediere**, stabilite de legislație, iar la identificarea semnelor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, informează și expediază imediat materialele respective Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției. Aplicarea acțiunilor menționate nu exclude posibilitatea realizării, conform legislației în vigoare, a unor alte măsuri în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Atribuțiile autoritatilor competente:

Pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare sunt obligate:

- ❖ să constate că entitățile raportoare utilizează politici, practici și proceduri scrise, inclusiv reguli stricte cu privire la cunoașterea persoanelor fizice sau juridice, având drept scop promovarea normelor etice și profesionale în sectorul respectiv și prevenirea folosirii acestuia, în mod intenționat sau nu, de către grupuri criminale organizate sau de asociațiile lor;
- ❖ să determine că entitățile raportoare se conformează politicilor, practicilor și procedurilor proprii, orientate spre depistarea activității de spălare a banilor și de finanțare a terorismului;
- ❖ să informeze entitățile raportoare despre tranzacțiile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, inclusiv despre noile metode și tendințe în acest domeniu;
- ❖ să identifice posibilitățile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului ale entităților raportoare, să întreprindă, după caz, măsuri suplimentare pentru prevenirea folosirii ilegale a acestora și să informeze entitățile raportoare despre eventualele abuzuri.

De asemenea, autoritățile administrației publice, în limitele competențelor stabilite de legislație, sunt obligate să întreprindă măsuri adecvate pentru a preveni instituirea controlului asupra entității raportoare sau obținerea pachetului de acțiuni de control și/sau cotelor părți de control ale acesteia de către grupuri criminale organizate sau asociațiile lor.

2.3 Entitățile raportoare

➤ 2.3.1 Definiția entităților raportoare

În conformitate cu art 4 din Legea nr. 190/2007, **următoarele persoane juridice și fizice sunt incluse pe lista entităților raportoare:**

- ❖ instituții financiare
- ❖ unități de schimb valutar (altele decât băncile), fonduri de investiții, societăți de administrare a investițiilor, societăți de depozitare, administratori fiduciar;
- ❖ participanți profesioniști la piața valorilor mobiliare, inclusiv bursele de valori, dealerii și brokerii;
- ❖ companii de asigurare sau de reasigurare;
- ❖ instituții care legitimează ori înregistrează dreptul de proprietate;
- ❖ cazinouri (inclusiv internet-cazinouri);
- ❖ localuri de odihnă dotate cu aparate pentru jocuri de noroc, instituții care organizează și desfășoară loterii sau jocuri de noroc;
- ❖ agenți imobiliari;
- ❖ dealeri de metale prețioase ori de pietre prețioase;
- ❖ avocați, notari și alți liberi profesioniști, în perioada pregătirii, efectuării sau realizării tranzacțiilor în numele persoanei fizice sau juridice, legate de vânzarea-cumpărarea de bunuri imobiliare, de gestiunea afacerilor persoanei fizice sau juridice, de crearea, funcționarea sau gestionarea persoanelor juridice, cu excepția cazurilor de evaluare a situației juridice a unui client sau îndeplinirii sarcinii de a apăra sau de a reprezenta clientul într-o procedură judiciară sau în legătură cu ea;
- ❖ auditori, contabili independenți și consultanți în domeniul financiar-bancar sau non-bancar;
- ❖ persoane care acordă asistență investițională sau fiduciară;

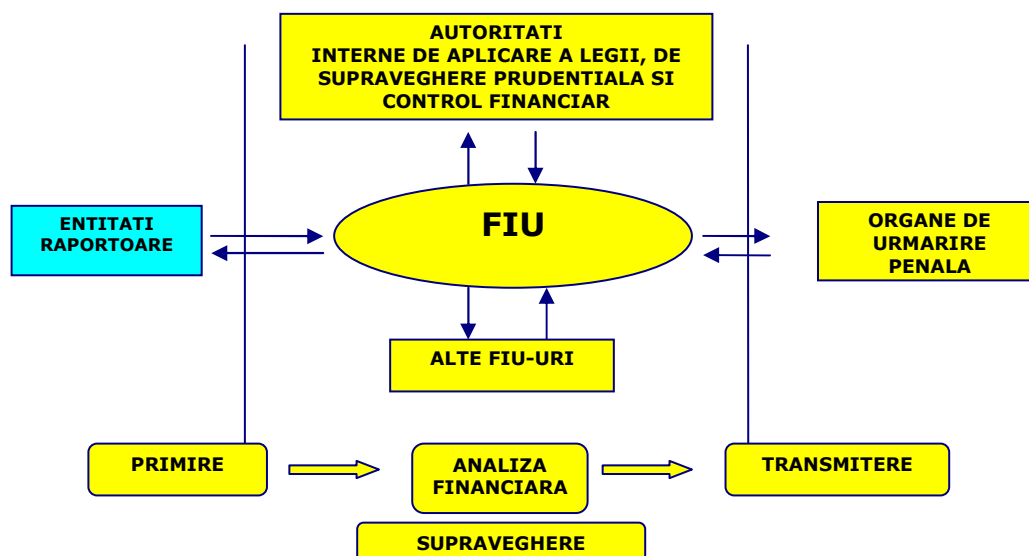
❖ organizații care au dreptul de a presta servicii legate de schimbul mandatelor poștale și telegrafice sau de transferul de bunuri.

➤ **2.3.2 Rolul entității raportoare**

Pentru crearea unui regim eficient de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului, jucătorii cheie trebuie să formeze un parteneriat puternic. Acești jucători sunt persoanele care dețin puterea decizională, autoritățile judiciare, autoritățile de aplicare a legii, Unitățile de Informații Financiare, autoritățile de reglementare și supraveghere financiară, instituții financiare, instituții financiare non-bancare și instituții non-financiare, precum și organizații internaționale și regionale. Dintre acestea, pe plan național, autoritățile și instituțiile cu rol de raportare joacă un rol important în acest parteneriat public-privat.

De ce este nevoie de acest parteneriat?

Sectorul privat reprezintă principala sursă de detectare a mișcărilor efectuate de către infractori pe piață. Orice tranzacție neobișnuită, chiar și cu sume nesemnificative, poate constitui un risc de spălare de bani. Acest tip de informație trebuie transmis autorităților competente pentru verificarea, procesarea și analizarea acesteia, în scopul determinării dacă există indicatori care să conducă la concluzia că este vorba de o activitate de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului.

Priviți schema de mai sus! Rolul entităților raportoare într-un sistem național de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului este determinant. Ei joacă un rol nu numai de furnizori de informații, ci și de ”detectors” de activitate suspecte, ilegale, potențiale sau concrete, atunci când se întâlnesc cu aceste cazuri!

Datorită rolului crucial al instituțiilor financiare și non-financiare în prevenirea spălării banilor și finanțării terorismului, o atenție sporită trebuie acordată următoarelor aspecte, ce pot preveni utilizarea instituțiilor respective în scopuri abuzive de către infractori și/sau teroriști:

- ❖ Cerințe de identificare a clientului, standarde de cunoaștere a clientului, monitorizarea continuă a conturilor și a tranzacțiilor;
- ❖ Raportarea tranzacțiilor suspecte și a tranzacțiilor cu limita valorică;
- ❖ Păstrarea înregistrărilor.

2.4 Obligațiile entităților raportoare

Un sistem eficient creat de către o entitate raportoare, care sa-si asume responsabilitățile si obiectivele de prevenire si combatere a spalarii banilor trebuie sa includă, in special, o structura cu independenta operaționala si resurse adecvate (pentru asigurarea conformității cu prevederile legale, instruire, păstrarea confidentialitatii informațiilor, protejarea angajaților, etc.).

In concret, pentru asigurarea conformității cu prevederile Legii nr. 190/2007 cu privire la prevenirea si combaterea spalarii banilor si finantării terorismului, principalele obligații care revin entității raportoare sunt următoarele:

Articolul 5. - Identificarea persoanelor fizice sau juridice și a beneficiarului efectiv

Articolul 6. - Luarea măsurilor de precauție sporită

Articolul 7. - Păstrarea datelor despre activitățile și tranzacțiile persoanelor fizice sau juridice și ale beneficiarului efectiv

Articolul 8. - Raportarea activităților sau tranzacțiilor care cad sub incidența prezentei legi

Articolul 9. – Stabilirea de proceduri de control intern

Articolul 14. – Luarea de măsuri asigurătorii

Articolul 15. - Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi.

2.4.1 Identificarea clientului:

➤ 2.4.1.1 Momentul identificării clientului

In conformitate cu prevederile art. 5 alin. 1 din Legea nr.190/2007, entitățile raportoare aplică măsurile de identificare a persoanelor fizice sau juridice, precum și a beneficiarului efectiv:

a) până la stabilirea relațiilor de afaceri sau până la deschiderea conturilor bancare;

b) la efectuarea unor tranzacții ocazionale în valoare de cel puțin 50 de mii de lei, precum și la efectuarea unor tranzacții electronice în valoare de cel puțin 15 mii de lei, indiferent de faptul că tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni;

c) dacă există o suspiciune de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, independent de derogări, scutiri sau limite stabilite;

d) dacă există îndoieli privind veridicitatea și precizia datelor de identificare obținute.

➤ 2.4.1.2 Datele de identificare

În conformitate cu prevederile art. 5 alin. 1 din Legea nr.190/2007, măsurile de identificare a clientului vor cuprinde:

a) Identificarea și verificarea identității persoanelor fizice sau juridice, a beneficiarului efectiv pe baza: **actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă reală și independentă**, pentru posibilitatea de raportare a activităților sau tranzacțiilor în modul stabilit la art.8².

➤ La deschiderea oricărui cont sau la inițierea relațiilor de afaceri, se va solicita **prezentarea actului de identitate**,

➤ Dacă deschiderea contului sau tranzacția se efectuează de către o persoană împuternicită, se va solicita **prezentarea actului de identitate, precum și procura, legalizată în modul stabilit.**

b) Identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității lui, astfel încât entitatea raportoare să aibă **certitudinea** că știe cine este beneficiarul efectiv pentru a înțelege structura proprietății și structura de control al persoanelor fizice și juridice;

c) obținerea de informații privind **scopul și natura relației de afaceri**, privind tranzacțiile complexe și neordinare;

² Art. 8 - Raportarea activităților sau tranzacțiilor care cad sub incidența prezentei legi

d) **monitorizarea continuă a tranzacției sau a relației de afaceri**, inclusiv examinarea tranzacțiilor încheiate pe toată durata relației respective, pentru a se asigura că acestea sunt conforme informațiilor furnizate de entitățile raportoare referitor la persoanele fizice sau juridice, la profilul activității și la profilul riscului, inclusiv, după caz, la sursa bunurilor și că documentele, datele sau informațiile deținute sunt actualizate.

EXCEPȚII:

Măsurile de identificare după criteriile stabilite de organele de supraveghere nu se aplică în cazul:

a) efectuării operațiunilor de deservire a autorităților publice prin Trezoreria de Stat;

b) obținerii unei polițe de asigurare a vieții, cu condiția că prima de asigurare sau ratele anuale de plată sunt de până la 15 mii lei sau că o singură primă de asigurare plătită nu depășește 30 de mii de lei;

c) subscrierii la polițele de asigurare, emise de fondul de pensii, în baza unui contract de angajare sau în virtutea ocupației, cu condiția că o asemenea poliță nu poate fi răscumpărată înainte de termen și nu poate fi utilizată drept garanție sau gaj pentru obținerea unui împrumut.

Rezumând, principiile generale de identificare a clientului trebuie să fie:

- Identificarea se va face înainte de inițierea relației cu clientul; nu se accepta inițierea relației dacă nu sunt furnizate datele și documentele solicitate;
- Procedura de identificare se face pe baza unor documente oficiale furnizate de către client, și se aplică atât persoanelor fizice cât și persoanelor juridice;
- Procedura de identificare se aplică pentru clienți netitulari de cont, dar care acționează ca împuterniciți.

Care sunt cerințele de identificare a clientului?

- Identificarea scopului și naturii relațiilor pe care clientul intenționează să le desfășoare cu instituția;
- Identificarea și cunoașterea clienților instituției financiare – relația de corespondent bancar și instituții non-financiare - societățile de administrare active / fonduri de pensii, societăți de asigurări, leasing, credite de consum, investiții financiare, etc.;
- Cunoașterea sursei de proveniență a fondurilor/averii;
- Identificarea beneficiarului real;
- Determinarea și identificarea clienților cu expunere politică;
- Păstrarea unor înregistrări adecvate privind identitatea clienților.

Care sunt regulile prudențiale necesare?

- Verificarea informațiilor primite înainte de a deschide relația cu clientul. *Atenție la furnizarea de documente false! Verificarea se poate face în bazele de date ale instituției care cuprind numele clienților, în Centrala Incidentelor de Plati, în bazele de date ale unor autorități competente la care entitatea are acces, la liste oficiale publice care cuprind persoane suspecte a avea legătura cu terorismul/finanțarea terorismului.*
- În cazul existenței unor neclarități privind identitatea clientului pe parcursul derulării relației cu un client existent, se poate face verificarea identității acestuia;
- În cazul în care există indicii clare privind neveridicitatea datelor de identitate furnizate de client sau cu privire la identitatea beneficiarului real, se impune încetarea relației cu acesta și notificarea autorităților competente. *Entitățile raportoare sunt obligate să se abțină de la deschiderea contului, de la stabilirea unor relații de afaceri, să înceteze ori să refuze îndeplinirea tranzacțiilor în cazul în care nu au fost prezentate actele stabilite pentru identificarea persoanei fizice sau juridice ori datele și informațiile obținute*

sunt neautentice sau neveridice, conform legislației în vigoare și actelor normative ale organelor de supraveghere. Entitățile raportoare sunt obligate să raporteze astfel de circumstanțe Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

➤ 2.4.1.3 Măsuri de cunoașterea clientului

În conformitate cu art. 6 din Legea nr. 190/2007, entitățile raportoare trebuie să aplice măsurile de identificare în funcție de:

- **riscul asociat tipului de client,**
- **relației de afaceri, bunului sau tranzacției.**

Entitățile raportoare trebuie să poată demonstra autorităților competente, inclusiv organelor de supraveghere, că amploarea măsurilor de precauție este adecvată, având în vedere riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

Măsurile de precauție sporita vor fi aplicate în situația în care există un risc sporit de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, respectiv:

- **În cazul în care persoana fizică sau juridică nu este prezentă personal la identificare,** entitățile raportoare întreprind una sau mai multe dintre următoarele tipuri de măsuri:

- a) garantarea că identitatea persoanei este stabilită prin documente, date sau informații suplimentare;
- b) verificarea și certificarea suplimentară a documentelor furnizate sau confirmarea lor de către o instituție financiară;
- c) garantarea că prima plată a operațiunilor se efectuează printr-un cont deschis în numele persoanei la o instituție financiară.

- **În relațiile bancare transfrontaliere**, instituțiile financiare întreprind una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

- a) acumularea de informații suficiente despre o instituție corespondentă pentru înțelegerea deplină a naturii activității acesteia și pentru constatarea, din informații disponibile public, a reputației sale și a calității supravegherii;
- b) evaluarea politicilor de prevenire și de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului aplicate de instituția corespondentă;
- c) obținerea aprobării din partea conducerii superioare înainte de stabilirea unor relații cu bănci corespondente;
- d) stabilirea prin documente a responsabilității fiecărei instituții;
- e) constatarea faptului, în privința conturilor corespondente, că instituția corespondentă a verificat identitatea clienților ale căror operațiuni se efectuează prin conturile sale, a aplicat măsuri de precauție permanentă și este în măsură să furnizeze, la cerere, date relevante privind precauția.

- În situația în care persoanele fizice sau juridice primesc sau remit bunuri din/în țările ce **nu dispun de norme** contra spălării banilor și finanțării terorismului ori **dispun de norme inadecvate** în acest sens, ori **reprezintă un risc sporit datorită nivelului înalt de infracționalitate și de corupție și/sau sunt implicate în activități teroriste**.

- În cazul transferurilor electronice, **dacă nu există informații suficiente despre identitatea expeditorului, precum și în tranzacțiile care ar putea favoriza anonimatul**.

Instituțiilor financiare li se interzice să țină conturi anonime sau conturi pe nume fictive, să stabilească ori să continue o relație de afaceri cu o bancă

fictivă sau cu o bancă despre care se știe că permite unei bănci fictive să utilizeze conturile sale.

Care sunt factorii de risc la care este expusa entitatea raportoare?

- dimensiunea: riscul este direct proporțional cu dimensiunea, structura si numărul de angajați ai entității raportoare;
- locația: poarta riscul asociat zonei in care este situate entitatea;
- produsele si serviciile derulate: risc invers proporțional cu gradul de transparenta al relației intre entitatea raportoare si clienți → cu cat produsul sau serviciul impune o mai multe cerințe de cunoașterea, cu atât riscul se diminuează;
- portofoliul de clienți: calitatea clienților determina invers proporțional riscul.

Nivelul riscului prezentat de client este determinat de profilul economic, tranzacțional si de risc:

- locația: tara de origine; tara in care si derulează afacerile; tara in care deține o poziție publica înalta;
- tipul de activitate desfășurata de client: persoana fizica, companie, trust, organizație non-profit, structuri off-shore;
- obiectul specific de activitate: bijuterii si pietre prețioase, industria de armament, de divertisment (casino, jocuri mecanice), case de amanet, consultanți independenți, etc.
- categoria economica in care este clasificat clientul: companii mari, IM, microîntreprinderi;
- expunerea din punct de vedere politic a persoanelor fizice si entităților controlate de acestea;
- istoricul infracțional: implicarea in dosare de cercetare / urmărire penala;
- sursa de proveniența, cunoscuta sau nu, a veniturilor / averii

- comportamentul suspect: evitarea contactului direct cu organizația, sau reținerea / refuzul de a furniza informații / documente, clarificări rezonabile;
- expunerea financiara in relația cu entitatea, exprimata in volumul, valoarea si frecventa plăților si / sau încasărilor efectuate prin utilizarea produselor si serviciilor acesteia;

Clasificarea clienților la nivelul de risc corespunzător :

Permanent organizația trebuie sa identifice clienții noi si existenți care se încadrează in criteriile de risc din perspectiva prevenirii spalarii banilor / finantării terorismului si sa ii încadreze in nivelul de risc corespunzător.

Criteriile (factorii) de risc, rezultate din datele de identificare si evenimentele petrecute in cursul derulării relației cu clientul, trebuie adaptate la volumul si diversitatea portofoliului de clienți, precum si la tipul si valoarea tranzacțiilor prin care se derulează produsele si serviciile.

Evaluarea riscului trebuie documentata cel puțin in dosarul fizic al clienților evaluați in risc mai ridicat, atât la inițierea relației cat si la actualizarea periodica a datelor.

La actualizarea periodica a informațiilor deținute, clienții existenți trebuie evaluați si clasificați in același nivel de risc sau in unul superior, sau declasificati intr-un nivel de risc inferior, daca nu mai întrunesc criteriile de risc inițiale.

Entitatea raportoare, periodic, trebuie sa :

- sa verifice concordanta intre natura tranzacțiilor solicitate si profilul economic si tranzacțional, cunoscut (obișnuit, normal), al clienților respective;
- sa identifice si sa analizeze tranzacțiile cu risc mai ridicat – de natura, valoare, frecventa neobișnuite;

- sa solicite clienților clarificări rezonabile, inclusiv documente justificative, privind beneficiarul real al sumelor implicate, sursa de origine a fondurilor depuse in numerar si scopul / rațiunea economica a respectivelor tranzacții;
- sa raporteze, conform prevederilor legale aplicabile, orice tranzacții considerate - in mod rezonabil - suspecte, autoritatilor competente;

Tipuri de tranzacții care prezintă un risc mai ridicat de spălare a banilor:

- *depuneri de sume semnificative ca valoare, in numerar;*
- *plați in si din conturi (lei / valuta) cu sume de valoare aproximativ egala, derulate la intervale scurte*
- *plați / încasări in / din străinătate efectuate de clienți cu activitatea care nu justifica astfel de operațiuni*
- *operațiunile de valoare mare (de obicei implicând sume in numerar) efectuate de clienți ocazionali;*
- *tranzacțiile/operațiunile care nu se circumscriu tiparelor obișnuite, inclusiv datorită frecvenței neobișnuite a operațiunilor;*
- *gradul de implicare a unui client și circumstanțele care au legătură cu statutul sau alte caracteristici ale clientului;*
- *tranzacții/operațiuni care nu par să aibă un sens economic, comercial sau legal, inclusiv cele care nu se circumscriu activității statutare a clientului ori care sunt ordonate de clienți care nu sunt angajați în activitatea statutară.*

➤ 2.4.1.4 Identificarea beneficiarului efectiv

Beneficiarul efectiv este persoana fizică ce controlează în ultimă instanță o persoană fizică sau juridică ori persoană în al cărei nume se realizează o tranzacție sau se desfășoară o activitate și/sau care deține direct sau indirect dreptul de proprietate sau controlul asupra a cel puțin 25% din acțiuni sau din dreptul de vot al persoanei juridice.

Practic, beneficiarul efectiv este persoana (persoanele) fizica care deține sau controlează un client si/sau persoana fizica in numele căreia este efectuata o tranzacție sau activitate.

Instituțiile financiare si non-financiare sunt obligate sa identifice beneficiarul efectiv si sa ia masurile necesare pentru a verifica identitatea acestuia folosind informații relevante sau date obținute de la o sursa de încredere.

O entitate raportoare trebuie sa inteleaga structura unei entitati (client), sa determine sursa fondurilor si identitatea beneficiarilor efectivi si a celor care dețin controlul asupra fondurilor.

- Pentru **clientii-persoane juridice sau entitati fara personalitate juridica**, instituțiile trebuie sa ia masuri pentru a verifica identitatea persoanelor care dețin controlul (a determina cine sunt persoanele fizice care dețin sau controlează clientul - se refera la persoanele care exercita controlul efectiv asupra persoanei juridice sau entității fara personalitate juridica).

- Pentru **clienti - persoane juridice**: persoana (persoanele) fizica care deține in final proprietatea sau controlul unei entitati legale prin proprietate sau control direct sau indirect asupra unui procent semnificativ de acțiuni sau drepturi de vot in acea persoana, inclusiv prin titluri la purtător, altele decât cele ale companiilor listate (un procent de 25% plus o acțiune va fi considerat suficient); persoana (persoanele) fizica care exercita controlul asupra conducerii unei entitatea legale.

Daca acea persoana juridica este o fundație sau o entitate fara personalitate juridica, este necesara identificarea:

- persoanei fizice care este beneficiarul a 25% sau mai mult din proprietatea unei asociații sau entitate fara personalitate juridica, in cazul in care viitorii beneficiari au fost deja stabiliti;
- persoana (persoanele) fizica care exercita un control semnificativ asupra a 25% sau mai mult din proprietatea fundației sau entității fara personalitate juridica;
- categoria de persoane in interesul cărora este constituita si operează fundația sau entitatea fara personalitate juridica, atunci când viitorii beneficiari trebuie sa fie determinați.

Astfel, este necesara acordarea unei atenții sporite in cazul:

- *conturilor deținute in comun de mai mulți titulari;*
- *conturilor deschise si administrate de profesioniști;*
- *societatilor cu structuri complexe;*
- *acceptării unui client pe baza datelor de identificare furnizate de terțe parti;*
- *relațiilor începute prin corespondenta sau prin intermediul mijloacelor moderne de comunicație (non face to face);*
- *relațiilor de corespondent cu bănci din jurisdicții considerate necooperante.*

➤ 2.4.1.5 Persoanele expuse politic

Persoanele expuse politic (PEP) sunt persoanele fizice cărora li se încredințează sau li s-au încredințat funcții publice importante, precum și membrii lor de familie, fiind cel puțin persoane cu funcție de răspundere într-un stat, al căror mod de numire sau de alegere este reglementat de constituția lui sau care sunt investite în funcție, prin alegere sau prin numire, de către parlament, președinte sau guvern.

Cum recunoaştem un PEP?

- ◆ La deschiderea unui cont se vor solicita clientului informații suplimentare privind îndeplinirea unei funcții importante politice/publice
- ◆ Funcționarul entității raportoare se va ocupa exclusiv de clienți provenind dintr-o tara/regiune anume, dobândind astfel o buna cunoaşterea a situației politice din tara/regiunea respectiva.
- ◆ Identificarea si monitorizarea PEP trebui sa facă parte din programul de training privind cunoaşterea clientelei
- ◆ Este necesara crearea unei baze de date pentru PEP si anturajul acestora.

Care sunt etapele de urmat in relațiile cu PEP?

În tranzacțiile sau în relațiile de afaceri cu persoane expuse politic, entitățile raportoare trebuie sa asigure:

- a) proceduri corespunzătoare, în funcție de risc, pentru a stabili dacă persoana este expusă politic;
- b) obținerea aprobării conducerii superioare pentru stabilirea sau continuarea unor relații de afaceri cu astfel de persoane;
- c) adoptarea de măsuri adecvate pentru a stabili sursa bunurilor implicate în relația de afaceri sau în tranzacție;
- d) efectuarea unei monitorizări sporite și permanente a relației de afaceri.

Ce informații trebuie solicitate unui PEP?

- ◆ Care este sursa fondurilor?
- ◆ Membrii familiei sau apropiații acestora ce sunt împuterniciți la cont
- ◆ Scopul tranzacției, volumul si natura activității contului

Tranzacții ale PEP ce pot fi considerate suspecte si pot indica activități ilicite:

- ◆ *Solicitarea de a conduce tranzacțiile prin diferite modalități neobișnuite sau atipice pentru activitățile uzuale ale PEP;*

- ◆ *Solicitarea confidențialității unei tranzacții cum ar fi în cazul efectuării acesteia în numele unei terțe persoane/entități;*
- ◆ *Creșterea sau descreșterea rapidă a fondurilor;*
- ◆ *Utilizarea frecventă sau excesivă a transferurilor de fonduri în sau dintr-un cont;*
- ◆ *Transferul unor sume semnificative în valuta din și într-un cont; etc.*

2.4.2 Desemnarea ofițerului de conformitate. Proceduri de control intern

Entitățile raportoare stabilesc politici și metode adecvate în materie de precauție privind clientela, în domeniul păstrării evidențelor, al controlului intern, al evaluării și gestionării riscurilor, în managementul de conformitate și de comunicare pentru a preîntâmpina și a împiedica activitățile și tranzacțiile legate de spălarea banilor sau de finanțarea terorismului.

Cum se realizează managementul sistemului de control intern?

Entitățile raportoare trebuie să își organizeze un sistem de control intern care să vizeze:

- rolul și responsabilitățile ofițerului de conformitate;
- identificarea și evaluarea riscurilor;
- activitățile de control și separarea responsabilităților;
- supravegherea periodică a gestiunii informației, a sistemelor și controlului acestora;
- informare și comunicare;
- o strategie de pregătire a personalului în domeniul standardelor de cunoaștere și monitorizare a clientelei și a programelor proprii elaborate pe baza acestora.

Entitățile raportoare aprobă programe proprii pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, conform recomandărilor aprobate de organele de supraveghere, care vor include cel puțin următoarele:

- a) metodele, procedurile și măsurile de control intern, inclusiv programele proprii de primire a informațiilor de la organele abilitate, în scopul verificării persoanelor fizice sau juridice;
- b) numele salariaților cu funcție de conducere responsabili de asigurarea conformării politicilor și procedurilor cu cerințele legale contra spălării banilor și finanțării terorismului;
- c) regulile de cunoaștere a clientului, având drept scop promovarea normelor etice și profesionale în sectorul respectiv și prevenirea folosirii entității raportoare, în mod intenționat sau nu, de către grupuri criminale organizate sau de către asociațiile lor;
- d) un program continuu de instruire a angajaților, selecția riguroasă a cadrelor, pentru a se asigura profesionalismul lor înalt;
- e) auditul pentru exercitarea controlului asupra sistemului intern.

Entitățile raportoare vor trebui să desemneze persoanele investite cu atribuții de executare a Legii 190/2007 (denumite în continuare *ofițeri de conformitate*), ale căror nume vor fi comunicate Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și altor organe de supraveghere, împreună cu natura și limitele responsabilităților.

Primul rol în gestionarea riscului îl deține ofițerul de conformitate, care răspunde de:

- ✓ coordonarea si monitorizarea conformării personalului cu politica si procedurile privind cunoașterea clienților, prevenirea spalarii banilor si a finanțării terorismului;
- ✓ informarea personalului cu privire la evoluțiile legislative in domeniul prevenirii si combaterii spalarii banilor si finanțării terorismului;
- ✓ asigurarea instruirii si verificării / testării personalului in domeniul cunoașterii clienților, prevenirii spalarii banilor si a finanțării terorismului;
- ✓ informarea conducerii executive a entității despre clienții clasificați in risc ridicat;
- ✓ raportarea către conducerea executiva despre apariția unor factori de vulnerabilitate si despre nivelul de conformare fata de prevederile legale in materie;
- ✓ raportarea suspiciunilor de spălare a banilor si finanțare a terorismului, precum si a clienților care prezintă un nivel de risc mai ridicat, conform prevederilor legale.

De asemenea, conducerea executiva va răspunde de:

- aprobarea politicilor si procedurilor elaborate pentru implementarea controalelor interne aferente procesului;
- aprobarea programului de instruire a personalului;
- aprobarea sau respingerea inițierii / continuării relației cu clienții evaluați in risc ridicat;
- monitorizarea implementării eficiente si eficace a politicilor / procedurilor si dispunerea masurilor adecvate de corectare a situațiilor de neconformare.

2.4.3 Raportarea activităților sau tranzacțiilor care cad sub incidența legii:

- 2.4.3.1 Raportarea tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor și de finanțare a terorismului

În conformitate cu art. 8 alin. 1 din Legea nr. 190/2007, entitățile raportoare sunt obligate să informeze imediat Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției despre orice activitate sau tranzacție suspectă, în curs de pregătire, de realizare sau deja realizată.

Datele privind tranzacția suspectă sunt reflectate într-un **formular special**, care se remite Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției **în cel mult 24 de ore.**

- 2.4.3.2 Raportarea altor operațiuni cu limita valorică

În conformitate cu art. 8 alin. 2 din Legea nr. 190/2007, tranzacțiile realizate sau în proces de realizare printr-o operațiune cu o valoare ce depășește 500 de mii de lei, precum și cele realizate prin mai multe operațiuni, în decursul a 30 de zile calendaristice, în valoarea menționată, sunt reflectate în **formularul special**, care se remite Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției **cel târziu la data de 15 a lunii imediat următoare lunii de gestiune.**

- 2.4.3.3 Completarea corectă a formularelor de raportare

Formularul special cu privire la activitățile sau la tranzacțiile care cad sub incidența prezentei legi, conținând date despre acestea, confirmate prin semnătura persoanei care l-a completat sau printr-o altă modalitate de identificare, va fi completat cu cel puțin următoarele informații:

- a) seria, numărul și data eliberării actului de identitate, adresa și alte date necesare identificării persoanei care a efectuat tranzacția;
- b) adresa și alte date necesare identificării persoanei în al cărei nume s-a efectuat tranzacția;
- c) adresa și alte date necesare identificării beneficiarului efectiv;
- d) datele de identificare juridică și conturile clienților participanți la tranzacție;
- e) tipul tranzacției;
- f) datele despre entitatea raportoare care a efectuat tranzacția;
- g) data și timpul efectuării tranzacției, valoarea ei;
- h) numele și funcția persoanei care a înregistrat tranzacția;
- i) motivele suspiciunii.

Modelul formularului special este elaborat de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

2.4.4 Sistarea tranzacțiilor suspecte de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului

Sistarea tranzacției – interzicere temporară a transferului, lichidării, transformării, plasării sau mișcării bunurilor ori asumare temporară a custodiei sau a controlului asupra bunului.

Procedura de sistare a tranzacției, în conformitate cu prevederile art. 14 din Legea nr. 190/2007 este următoarea:

I. Entitățile raportoare sistează, pentru 2 zile lucrătoare, tranzacțiile cu bunuri, exceptând tranzacțiile de suplimentare a contului,

- ale persoanelor și entităților implicate în activități teroriste, în finanțarea și în acordarea de sprijin acestora pe alte căi;
- ale persoanelor juridice dependente sau controlate direct ori indirect de astfel de persoane și entități;
- ale persoanelor fizice și juridice care acționează în numele sau la indicația unor asemenea persoane și entități, inclusiv mijloacele derivate sau generate de proprietatea care le aparține sau care este controlată, direct sau indirect, de persoanele și entitățile menționate, precum și de persoanele fizice și juridice asociate lor,

informând imediat Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, dar nu mai târziu de 24 de ore de la primirea cererii.

Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției dispune, după caz, sistarea tranzacțiilor suspecte pe un termen de până la 5 zile lucrătoare și execută de urgență acțiunile necesare examinării cazului depistat, notificând entitatea raportoare despre decizia luată.

La decizia Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, **entitățile raportoare sunt obligate să sisteze, pe un termen indicat în decizie, dar nu mai mare de 5 zile lucrătoare, executarea tranzacțiilor suspecte.**

II. Dacă această perioadă este insuficientă, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției poate solicita motivat, **înainte de expirarea termenului, Procuraturii Generale sau instanței judecătorești prelungirea perioadei de sistare sau sechestrarea bunurilor.**

II. Dacă în termenul de 2 zile menționat nu primesc decizia Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției de sistare a tranzacției, entitățile raportoare execută tranzacția.

În marea majoritate a cazurilor, entitatea raportoare sistează o tranzacție:

- fie pentru ca exista suspiciuni de implicare a tranzacției într-o activitate suspectă de spălare a banilor;
- fie ca respectivul client este suspect de implicare în activitatea teroriste;

Lista persoanelor și entităților implicate în activități teroriste se elaborează, se actualizează și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova de către Serviciul de Informații și Securitate.

Drept temei pentru includerea unei persoane sau a unei organizații în lista menționată la alin.(4) servesc:

- a) listele elaborate de organizațiile internaționale la care Republica Moldova este parte și de organele Uniunii Europene privind persoanele și entitățile implicate în activități teroriste;

- b) hotărârea definitivă a instanței de judecată din Republica Moldova privind declararea organizației din Republica Moldova sau din alt stat ca fiind teroristă;
- c) hotărârea judecătorească definitivă privind încetarea sau suspendarea activității organizației implicate în activități teroriste sau extremiste;
- d) hotărârea judecătorească definitivă privind condamnarea persoanei pentru comiterea de act terorist sau de altă infracțiune cu caracter terorist;
- e) ordonanța de pornire a urmăririi penale în privința persoanei care a comis act terorist sau o altă infracțiune cu caracter terorist;
- f) hotărârea penală definitivă pronunțată de o instanță de judecată străină, recunoscută, în modul stabilit, de instanțele judecătorești naționale, în privința persoanelor și entităților implicate în activități teroriste.

2.4.5 Păstrarea datelor despre activitățile și tranzacțiile persoanelor fizice sau juridice și ale beneficiarului efectiv

a) Entitățile raportoare sunt obligate să păstreze, pe o perioadă de cel puțin 7 ani, după terminarea relațiilor de afaceri sau închiderea contului bancar:

- ***evidența informației și a documentelor persoanelor fizice și juridice, ale beneficiarului efectiv,***
- ***registruul persoanelor fizice și juridice identificate,***
- ***arhiva conturilor și documentelor primare, inclusiv a corespondenței de afaceri.***

b) De asemenea, entitățile raportoare vor trebui să țină ***evidența tuturor tranzacțiilor*** în decursul a cel puțin 7 ani după finalizarea acestora.

Care este scopul principal al păstrării acestor evidente?

Entitățile raportoare vor răspunde în mod complet și prompt la cererile, parvenite din partea Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și altor autorități abilitate, privind existența între aceste entități și anumite persoane fizice sau juridice, în prezent și pe parcursul a 7 ani anteriori, a relațiilor de afaceri, privind natura lor.

2.4.6 Interzicerea divulgării și răspunderea pentru încălcarea prevederilor legale

În conformitate cu prevederile art. 12 din Legea nr. 190/2007, informația obținută de la entitățile raportoare, în condițiile prezentei legi, poate fi utilizată numai în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului, **transmiterea de către entitățile raportoare de informații** (documente, materiale etc.) Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției,

organelor de urmărire penală, organelor procuraturii, instanțelor judecătorești sau altor autorități competente, în modul stabilit de legislație, **neputând fi calificată drept divulgare a secretului comercial, bancar sau profesional**. Entitățile raportoare vor asigura protecția angajaților săi contra oricărei amenințări sau acțiuni ostile în legătură cu raportarea tranzacțiilor și altor activități suspecte.

Prevederile legale cu privire la secretul comercial, bancar sau profesional nu pot servi drept obstacol pentru recepționarea sau ridicarea, în scopul executării prezentei legi, de către autoritățile indicate în art. 12 alin.(2), a informației (documente, materiale etc.) despre activitatea economico-financiară și tranzacțiile persoanelor fizice și juridice.

Entitățile raportoare și angajații lor sunt exonerati de răspundere disciplinară, contravențională, civilă și penală ca urmare a transmiterii cu bună credință a informației organelor abilitate întru executarea prevederilor prezentei legi, chiar dacă această executare a avut drept urmare cauzarea de prejudicii materiale sau morale.

Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, alte autorități abilitate cu executarea prezentei legi, persoanele cu funcție de răspundere din cadrul lor sunt obligate să asigure păstrarea secretului comercial, bancar sau profesional. Divulgarea unor astfel de secrete contrar prevederilor stabilite atrage răspundere, în conformitate cu legislația în vigoare, ca pentru prejudiciul cauzat prin divulgarea nelegitimă a datelor obținute în exercițiul funcțiunii.

Transmiterea în modul stabilit a informațiilor către servicii similare străine nu constituie divulgare a secretelor apărute de lege.

Totodată, entitățile raportoare și angajații acestora sunt obligați **să nu comunice persoanelor fizice sau juridice care efectuează activitatea sau tranzacția ori terților** despre transmiterea informațiilor către Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspundere disciplinară, contravențională, civilă sau penală, după caz, în conformitate cu legislația în vigoare.

CAPITOLUL III

Standardele internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spalării banilor și finanțării terorismului

Comunitatea internațională tratează lupta împotriva spalării banilor și finanțării terorismului cu prioritate.

Printre scopurile acestui efort internațional enumerăm *protejarea integrității sistemului financiar internațional, stoparea resurselor disponibile teroriștilor și îngreunarea activității infractorilor în obținerea veniturilor ilegale.*

3.1 Consiliul Europei – Comitetul MONEYVAL

Comitetul Selectat de Experți pentru Evaluarea Masurilor de Combatere a Spalării Banilor – MONEYVAL (fost PC-R-EV) a fost înființat în anul 1997. Aceasta evaluează măsurile de combatere a spalării banilor și de finanțare a terorismului din cadrul Statelor Membre ale Consiliului Europei.

MONEYVAL are în prezent 28 de membrii permanenți și 2 membrii temporari. 1 Stat deține statutul de observator activ din ianuarie 2006, acordat de către Comitetul de Miniștri. Acesta poate lua parte la procesul de evaluare al MONEYVAL.

Atribuții principale:

- ◆ elaborarea documentației adecvate, incluzând chestionare pentru auto evaluare și pentru evaluările mutuale;
- ◆ evaluarea și adoptarea rapoartelor privind:
 - (a) performanța statelor membre ale Consiliului Europei, care nu fac parte din GAFI, privind conformitatea cu standardele internaționale relevante în domeniul combaterii spalării banilor și finanțării terorismului;

- (b) performanta statelor candidate pentru aderare la Consiliul Europei, care nu fac parte din GAFI si evaluarea performantei Israelului;
- poate face recomandări tarilor evaluate, in vederea imbunatatirii eficientei masurilor de combatere a spalarii banilor si a finantării terorismului si in vederea continuării cooperării internaționale.

Legislație relevantă:

- Convenția privind spălarea, cercetarea, sechestrarea si confiscarea veniturilor obținute din infracțiuni, adoptata la Strasbourg, in anul 1990;
- Convenția privind spălarea, cercetarea, sechestrarea si confiscarea veniturilor obținute din infracțiuni si cu privire la finanțarea terorismului, adoptata la Varșovia, in anul 2005

3.2 Grupul de Acțiune Financiara Internaționala

Grupul de Acțiune Financiara Internaționala (G.A.F.I.) de lupta împotriva spalarii banilor a fost înființat la summit-ul G7 de la Paris, în 1989. El a fost mandatat sa elaboreze criteriile internaționale pentru lupta împotriva spalarii banilor si sa se asigure ca toate tarile iau masuri efective împotriva acestui fenomen. După atacul din 11 septembrie, GAFI monitorizează, de asemenea, implementarea unui plan de lupta împotriva finanțării terorismului.

In prezent, GAFI include 31 de state membre si 2 organizații regionale: Comisia Europeana si Consiliul de Cooperare în zona Golfului.

GAFI a elaborat cele 40 de recomandări care formează cadrul internațional al luptei împotriva spalarii banilor, precum si cele 9 recomandări speciale privind finanțarea terorismului. Recomandările sunt actualizate periodic, având în vedere evoluția si tendințele fenomenului de spălare a banilor.

Legislație relevantă:

- Cele 40 Recomandări ale GAFI (2003);
- Cele 9 recomandări Speciale privind Finanțarea Terorismului (2004).

3.3 Uniunea Europeană (sursa: <http://europa.eu>)

La începutul anului 2006, la nivelul Comisiei Europene, Direcția Generală Piața Internă a înființat **Comitetul de Prevenire a Spălării Banilor și a Finanțării Terorismului**, înlocuind astfel fostul Comitet de Contact pe Spălarea Banilor care și-a desfășurat activitatea în anul 2005.

Creat în baza prevederilor art. 41 al Directivei, Comitetul gestionează aspecte privind reglementarea, colectarea informațiilor statistice și supravegherea pe problematica combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

De asemenea, în vederea contracarării fenomenului finanțării terorismului, Consiliul Uniunii Europene a fost adoptat **Regulamentul (CE) nr. 881/2002 din 27 mai 2002 care impune anumite măsuri restrictive împotriva persoanelor și entităților asociate cu Usama bin Laden, rețeaua Al-Qaida și Talibanii**, și care abrogă Regulamentul Consiliului (CE) nr. 467/2001.

Legislație relevantă:

- Directiva 2005/60/CE din 26 octombrie 2005 cu privire la prevenirea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului.
- Directiva Comisiei nr. 2006/70/CE din 1 August 2006 care stabilește măsurile de implementare a Directivei 2005/60/CE cu privire la definirea persoanelor expuse politic și a criteriilor tehnice pentru procedurile simplificate de cunoaștere a clientelei și pentru excepția referitoare la activitatea financiară desfășurată ocazional sau limitată.

3.4 Organizația Națiunilor Unite (sursa: <http://www.un.org>)

Ca rezultat ale crizelor cu care s-a înfruntat, Consiliul de Securitate al Organizației Națiunilor Unite și-a concentrat atenția asupra fenomenului terorismului internațional.

In lupta sa împotriva terorismului, Adunarea Generala ONU a adoptat in data de 9 Decembrie 1999, la New York, **Convenția Internaționala privind Reprimarea Finanțării Terorismului.**

Convenția conține trei obligații principale pentru statele părți:

- 1) Statele părți trebuie sa incrimineze infracțiunea de “finanțare a actelor de terorism” in legislația lor naționala;
- 2) Statele trebuie sa coopereze cu celelalte state părți si sa furnizeze asistenta judiciara in conformitate cu prezenta Convenție;
- 3) Statele trebuie sa îndeplinească cerințele impuse privind rolul instituțiilor financiare in detectarea si raportarea suspiciunilor de finanțare a actelor de terorism.

Alte surse principalele care impun obligații la nivel internațional in combaterea finanțării terorismului sunt Rezoluțiile Consiliului de Securitate al Organizației Națiunilor Unite 1267(1999), 1269(1999), 1333(2000), 1373(2001) si 1390(2001), care cuprind masuri ce trebuie adoptate de statele membre ONU, precum si liste cu persoane/entitati suspecte a avea legătura cu terorismul.

Legislație relevantă:

- [Convenția Internaționala a ONU privind Reprimarea Finanțării Terorismului, adoptata la New York, in anul 1999.](#)

3.5 Grupul Egmont

Grupul Egmont este o organizație internaționala a Unitatilor de Informații Financiare, creata în anul 1995, care asigura cadrul de eficientizare a cooperării privind schimbul de informații, instruire, schimb de experiența și de know-how în domeniul prevenirii și combaterii spalarii banilor și a finanțării actelor de terorism. În prezent, Grupul Egmont are 106 membri, iar în baza *Principiilor privind schimbul de informații între Unitatile de Informații Financiare* a fost

creata o rețea securizată de schimb de informații, care asigură protecția și confidențialitatea informațiilor transmise între părți.

Una dintre cele mai importante realizări ale grupului Egmont este elaborarea unei definiții pentru “**unitatea de informații financiare**”, care a fost deja inclusă în câteva documente internaționale, între care și o declarație de principiu, care definește principiile schimbului de informații între unitățile de informații financiare.

Activitățile Grupului Egmont s-au desfășurat în ultimul an, cu accent pe **crearea unui nou statut al Grupului Egmont și principiile sale directe**, sens în care a funcționat Subcomitetul de Tranziție Egmont, și care ulterior, în luna august 2006, a fost înlocuit cu Comitetul de Implementare.

3.6 Rețeaua FIU.net (sursa: <http://www.fiu.net>)

Rețeaua computerizată FIU.NET a fost creată cu sprijinul Comisiei Europene în scopul realizării schimbului de informații securizat între FIU-urile din Statele Membre ale Uniunii Europene. FIU.NET încurajează cooperarea și permite FIU-urilor să realizeze un schimb de informații financiare în mod rapid, sigur și eficient. Obiectivele sale principale sunt lupta împotriva criminalității organizate și stoparea utilizării sistemului financiar în scopul spălării banilor și finanțării terorismului.

3.7 Fondul Monetar Internațional (sursa: <http://www.imf.org/external/np/exr/facts/aml.htm>)

Fondul Monetar Internațional contribuie la eforturile internaționale, în concordanță cu sfera sa de competență. Obiectivele FMI privesc realizarea schimbului de informații, promovarea standardelor și politicilor de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului.

Principalele trei domenii in care este implicat FMI-ul, in prezent, sunt următoarele:

- **Evaluare:** Toate evaluările punctelor tari si slabe in sectorul financiar au fost realizate in cadrul Programului de Evaluare a Sectorului Financiar (FSAP) si al Programului privind Centrele Financiare Offshore, care include o evaluare a jurisdicțiilor pe problematica combaterii spalarii banilor si finantării terorismului.
- **Asistenta tehnica:** Împreuna cu Banca Mondiala, FMI furnizează asistenta tehnica statelor membre in vederea întăririi cadrului legal, de reglementare si de supraveghere financiara in domeniul combaterii spalarii banilor si finantării terorismului, precum si Unitatilor de Informații Financiare;
- **Dezvoltarea politicilor:** Personalul FMI si al Băncii Mondiale este implicat active in studierea si analiza practicilor internaționale in implementarea regimurilor de combatere a spalarii banilor si finantării terorismului, ca baza pentru o viitoare furnizare de asistenta tehnica.

3.8 Comitetul de Supraveghere de la Basel (sursa:

<http://www.bis.org/bcbs/index.htm>)

Comitetul Basel privind Supravegherea Bancara furnizează cadrul de cooperare in domeniul bancar.

Obiectivele sale major sunt aprofundarea cunoașterii aspectelor cheie in domeniul supravegherii si imbunatatirea calității supravegherii bancare in lume.

Activitatea Comitetului este bazata pe elaborarea de ghiduri si de standarde in domeniul supravegherii. Sub acest aspect, Comitetul este cunoscut prin elaborarea standardelor internaționale privind adecvarea capitalului; Principiile Centrale pentru o Supraveghere Bancara Eficienta si Concordanta privind supravegherea bancara transfrontaliera.

3.9 Grupul Wolfsberg (<http://www.wolfsberg-principles.com>)

Grupul Wolfsberg este o asociație formata din 12 bănci, având ca scop principal dezvoltarea standardelor pentru serviciile financiare, a standardelor de cunoaștere a clientelei si a politicilor de combatere a spalarii banilor si finanțării terorismului.

In ianuarie 2002, Grupul a publicat *Declarația privind Finanțarea Terorismului*, si a emis, in luna noiembrie 2002, Principiile Wolfsberg de Combatere a Spalarii Banilor cu privire la corespondenta bancara.

In septembrie 2003, Grupul Wolfsberg a publicat *Declarația privind Screeningul in Monitorizare si Căutare*, iar in 2004, s-a focalizat pe dezvoltarea modelului cu privire la standardele de cunoaștere a clientelei pentru instituțiile financiare.

In luna iunie 2006, Grupul a emis documente deosebit de importante:

- *Ghidul privind abordarea pe baza de risc in vederea gestionarii riscurilor de spălare a banilor;*
- *Ghidul de combatere a spalarii banilor pentru fondurile mutuale si alte societati de investiții.*

La începutul anului 2007, Grupul Wolfsberg a emis *Declarația privind lupta împotriva corupției* in asociere cu Transparency Internațional si Institutul Basel privind Guvernarea.

CAPITOLUL IV

Indicatori de suspiciune privind activitati de spălare a banilor si de finanțare a terorismului din practica internationala

4.1 Indicatori de suspiciune pentru instituțiile financiare

- Volumul încasărilor nu corespunde cu volumul declarat al afacerilor clientului;
- Conturi în care sunt transferați sume mari de bani din străinătate, in mod neașteptat, si care in aceeași zi sunt transferați cu justificarea “plati diverse”;
- Companii locale care înregistrează o creștere treptata, dar substanțiala, în încasări.
- Conturi ce înregistrează încasări cu sume structurate, având o valoare sub limita de raportare, care sunt ulterior transferate într-un alt cont.
- Dintr-un cont personal sunt transferați bani (de exemplu de la o ruda care traieste în străinătate), in mai multe transe, volumul total al acestor încasări fiind foarte mare.
- Multe plăți mici într-un cont deținut de o societate comerciala urmate de o singura plata către un furnizor ce nu are nicio relatie de afaceri cu acea societate.
- Tranzacții neexplicabile de schimb valutar în contul unei companii care nu este implicata în operațiuni de import.
- Transferuri bănești între conturi ce nu au o legătura determinata.
- Încasări mari de la companii ai căror beneficiari efectivi nu pot fi identificați.
- Indivizi care obțin o serie de împrumuturi (suma crescând treptat) pe care ei le rambursează înainte de termen in numerar.
- Clienți despre care se cunoaște ca nu au un loc de munca, dar care efectuează de obicei tranzacții importante sau dețin sume mari de bani în contul lor;
- Clienții care au conturi la mai multe sucursale ale aceleiași bănci.
- Clienți care au câteva conturi \$s fac depuneri în numerar în toate aceste conturi, suma acestor depuneri fiind deosebit de mare.

- Un număr de persoane care nu au legătura de rudenie depozitează bani în același cont fara a exista o justificare economica.
- Impartirea de către un grup a unei sume semnificative in valori mai mici care sunt alocate fiecărui membru al grupului pentru a efectua depuneri in numerar.
- Tranzacții cu anumite tari suspectate ca facilitează spălarea banilor sau evaziune fiscala;
- Leasing financiar la scara larga cu mașini si echipamente la preturi care nu sunt in concordanta cu prețul pieței sau cu valoarea lor pe piața;
- Plați in avans pentru împrumuturile la leasingul financiar care sunt mult mai mari decât in mod obișnuit, fara a exista o explicație plauzibila;
- Clienți care rambursează împrumutul in mod neașteptat, foarte repede, cu fonduri din surse necunoscute.
- Tranzacții de leasing financiar care par a fi efectuate in mod frecvent de către un client in numele sau pentru a terța parte.

4.2 Indicatori de suspiciune pentru unitățile de schimb valutar (altele decât băncile), fonduri de investiții, societăți de administrare a investițiilor, societăți de depozitare, administratori fiduciari

- Refuzul clientului de a se identifica la solicitarea schimbului valutar.
- Sumele in valuta sunt supuse schimbului valutar in tara A si sunt transportate in tara B in numerar fara a fi declarate autoritatilor vamale, apoi, ulterior, sunt schimbate in alta valuta in tara B;
- Sumele in valuta sunt cumpărate si ulterior vândute adesea de către persoane fizice sau firme care nu sunt autorizate sa desfășoare aceasta activitate;
- Solicități repetate de schimb valutar, intr-o perioada scurta de timp, pentru sume cu o valoare aflata sub limita de identificare;
- Schimburi valutare la mai multe sucursale ale aceluiași birou de schimb;
- Cumpărarea sau vânzarea unei sume mari in valuta sau schimbul unei sume mari dintr-o moneda straina in alta moneda straina;

- Schimbul unei sume neobișnuit de mari din bancnote cu valoare nominala mica in bancnote in valoare nominala mare.
- Clientul solicita schimbul unor bancnote pătate, murdare, împachetate in mod superficial si in graba.
- Deschiderea unui anumit tip de produs de investiții financiare de către un grup de persoane care au aceleași caracteristici, cum ar fi: data tranzacției, suma depusa si retrasa;
- Cecuri transferabile uneia sau mai multor persoane, semnate cu neregularitati si încasate ulterior.

4.3 Indicatori de suspiciune pentru participanții profesioniști la piața valorilor mobiliare, inclusiv bursele de valori, dealerii și brokerii

- Tranzacții locale sau internaționale cu participarea unor intermediar care sunt necunoscuți sau dețin puține referințe pe piața;
- Tranzacții comerciale internaționale sunt realizate de către societati necunoscute sau a căror activitate economica nu are nici o legătura cu tranzacțiile respective;
- Obligațiuni care dispar in mod inexplicabil sau sunt anulate de către terțe parți, in tara de origine si in străinătate;
- Achiziții de bunuri si servicii din străinătate fara identificarea metodei de plata.
- Tranzacții neobișnuite care sunt inconsistente cu activitatea financiara a clientului sau tranzacții care nu au o justificare comerciala normala.
- Tranzacții unde clientul urmărește instrucțiunile altei persoane, in special, unde clientul pare sa ignore particularitățile transferului pe care acesta îl face.
- Solicitarea de divizare a investiției in câteva tranzacții de același tip înregistrate in comun pe numele mai multor persoane fara a justifica divizarea riscului sau diversificarea portofoliului;
- Deschiderea unor conturi comune sau contracte privind instrumente financiare de către aceeași persoana împreuna cu alte persoane;

- Schimbările frecvente ale persoanelor menționate in contractele care au ca obiect instrumentele financiare sau schimbarea acestora atunci când instrumentele financiare sunt vândute;
- Clientul nu poate furniza informații relevante cu privire la sursa fondurilor sale;
- Clientul nu deține suficiente informații cu privire la natura activității desfășurate de către acesta.

4.4 Indicatori de suspiciune pentru profesiunile liberale

- Operațiuni frecvente de cumpărare si cesiune de firme, întreprinderi sau societati, care nu sunt justificate prin natura activității desfășurate sau prin caracteristicile economice ale părților interesate.
- Cedarea de acțiuni sau plăți către firme, întreprinderi sau societati s-a realizat prin metode sau prin intermediul unor entitati, care par a nu coincide cu profilul economic al clientului sau cu obiectul de activitate declarat al firmelor, întreprinderilor sau societatilor care au încasat platile respective.
- Cedarea de acțiuni sau plăți către firme, întreprinderi sau societati prin terțe părți care sunt in mod vădit străine de operațiunile efectuate.
- Crearea unor instrumente financiare bancare destinate societatilor comerciale sau stabilirea unor structuri legale complexe (de exemplu, holding-uri), a căror complexitate si articulație, privita prin prisma listei acționariatului si a reprezentantelor din străinătate ale uneia sau mai multor societati, par sa aibă scopul sau intenția de eludare, ascundere sau creare de obstacole cu privire la identificarea provenienței fondurilor implicate si a persoanelor care le-au disponibilizat.
- Înființarea unor societati de investiții in domeniul imobiliar ne-comerciale, utilizate pentru achiziționarea de bunuri imobiliare, si care au drept scop ascunderea originii fondurilor implicate in tranzacții.

- Acordarea de promovări sau avansări de poziții cu responsabilitate in firme, întreprinderi sau societati, unor persoane care, in mod vădit, nu au capacitatile necesare si prin care se intenționează, in mod clar, separarea puterii de decizie de persoanele care dețin oficial funcții de conducere in firma respectiva.
- Operațiuni contabile menite sa tăinuiască sau sa ascundă sursele veniturilor de natura sau proveniența acestora, de exemplu, prin metode de supra-evaluare sau sub-evaluare a bunurilor.
- Solicitări de consultanta financiara si fiscala. Infractorii care doresc sa investească sume mari de bani, se pot prezenta ei insisi drept persoane fizice care doresc sa-si reducă obligațiile fiscale sau care vor sa plaseze bunurile deținute in așa fel incot sa nu poata fi atinse, in scopul evitării unor obligații fiscale viitoare.

4.5 Indicatori de suspiciune pentru companiile de asigurare sau de reasigurare

- Un client care nu are o motivație in a utiliza serviciile unei companii de asigurări, de exemplu, domiciliul clientului este la mare distanta de acea companie;
- Un client este prezentat de către un broker, unui afiliat sau altui intermediar din străinătate, atunci când clientul si brokerul respectiv sunt localizați in aceeași tara unde producția si traficul de droguri sunt predominante;
- Anularea vremelnica a poliței de asigurare cu restituirea primei, fara nici un scop sau in circumstanțe neobișnuite;
- Un număr de polițe de asigurare au fost emise de același asigurator/intermediar pentru sume mici de bani, iar apoi acestea au fost anulate, restituirea primei fiind creditata intr-un cont diferit de contul inițial;
- Plata primelor sau a unor tranzacții cu sume neobișnuit de mari in numerar;
- Plăți frecvente de prime in numerar efectuate prin sume fracționate, acolo unde pare a se evita cerințele de identificare/raportare;

- Cumpărarea de polițe de asigurare de viata care necesita plata unor prime mari si care par a fi contradictorii cu profilul economic al clientului sau cu capacitatea sa de a obține venituri. De exemplu, clienți cunoscuți ca având dificultati financiare semnează polițe de valoare mare.
- Semnarea de către același contractant a unor polițe de asigurare de viata de același tip care au diferiți beneficiari.
- Repetarea unui anumit nume intr-un număr de contracte de asigurare care implica polițe de asigurare înregistrat împreuna cu numele unor diferite persoane.
- Schimbările frecvente neobișnuite de nume in contracte care implica polițe de asigurare sau schimbări produse in momentul când investiția este lichidata.

4.6 Indicatori de suspiciune pentru instituțiile care legitimează ori înregistrează dreptul de proprietate

- Utilizarea resurselor unei societati cu capital de stat in interesele de privatizare ale funcționarilor aceleiași societati;
- Plata unor comisioane secrete pentru realizarea privatizării unei companii cu capital de stat;
- Plata unor comisioane mari de administrare către entitatea asociate cu directorii sau cu conducerea societatii cu capital de stat;
- Directorii sau conducerea acționează in mod fraudulos împotriva intereselor companiei cu capital de stat;

4.7 Indicatori de suspiciune pentru cazinouri (inclusiv internet-cazinouri), localuri de odihnă dotate cu aparate pentru jocuri de noroc, instituții care organizează și desfășoară loterii sau jocuri de noroc;

- Schimbul unor bancnote nominale de valoare mica in bancnote nominale de valoare mare, cumpărare de jetoane, si încasare de vouchere sau cecuri;

- Solicitarea de a emite un cec castigator în numele unei terțe părți;
- Persoane fizice ale căror bunăstare crește în mod neașteptat și care pretind că au câștigat la loterie fără a se fi înregistrat un record oficial;
- Folosirea altor persoane pentru efectuarea tranzacțiilor în numerar la cazinouri.
- Un client care a câștigat o sumă mare delegă un alt client să încaseze o parte din fise, pentru a evita să fie subiectul obligației de raportare.
- Clienți care se angajează în pariuri minime, fără o explicație rezonabilă:
- Un client cumpără cu numerar un număr mare de fise, se angajează în pariuri minime la o masă de joc, apoi merge la casă și schimbă fisele.
- Un client cumpără fise cu numerar, pariază cu șanse minime de a pierde (de exemplu, pariază atât pe roșu cât și pe negru la ruletă) și efectuează tranzacții similare, iar mai târziu se duce la casă și încasează fisele în bancnote de valori mari.

4.8 Indicatori de suspiciune pentru agenți imobiliari;

- Clienți care cumpără proprietatea extinde în numele unei terțe persoane fără a exista vreo legătură de rudenie cu aceasta sau de afaceri;
- Un client care achiziționează terenuri în numele unei terțe părți fără a dezvălui numele comparatorului real până în ultimul moment.
- Clientul evita să își scrie numele pe documentele care dovedesc dreptul de proprietate al acestuia asupra bunurilor, sau utilizează nume diferite;
- Achiziții imobiliare de valoare mare care nu corespund cu profilul economic al clientului;
- Clientul cumpără într-o perioadă scurtă de timp mai multe proprietăți fără a solicita informații cu privire la locație, condiții, sau dacă sunt necesare reparații importante;
- Clientul dorește să vândă bunuri imobiliare și încearcă să supraevalueze prețul în documentele oficiale;

- Clientul efectueaza prima plata pentru cumpararea unui imobil in numerar si plateste restul cu finantare din surse externe, sau inchiriaza imobilul cu sume mari in numerar.
- Achiziționarea de bunuri de valoare mare, vândute ulterior, după o perioada scurta de timp, chiar si cu un preț mai mic.
- Tranzacții cu sume mari de bani realizate de către (sau in interesul) persoanelor fizice sau juridice având domiciliul in tari cunoscute ca desfasurand activitati ilegale portuare sau activitati off-shore.

4.9 Indicatori de suspiciune pentru persoane care acordă asistență investițională sau fiduciară

- O companie obține profituri foarte mari pe o perioada investitionala foarte scurta;
- Sume mari de bani sunt retrase de către avocați pentru acționari prin cecuri emise pe numele acestora din urma;
- Tranzacții in care activele sunt retrase imediat după ce au fost depozitate, in afara cazului când activitatea economica a clientului furnizează un motiv plauzibil pentru retragerea imediata a acestora.
- Sumele obținute din vânzarea unei companii sunt transferate imediat sau expediate prin posta către o banca off-shore sau o terța parte.

4.10 Indicatori de suspiciune pentru organizații care au dreptul de a presta servicii legate de schimbul mandatelor poștale și telegrafice sau de transferul de bunuri

- Primirea de către un singur beneficiar a unor fonduri de la ordonatori din diferite tari;
- Un ordonator transfera mai multor beneficiar sume de bani fara vreo justificare aparenta;

- Transferurile de fonduri sunt ordonate către un grup de persoane, fara a avea o legătura aparenta, care au același telefon de contact sau adresa;
- Persoane care colectează sau transmit fonduri folosind brokeri diferiți din aceeași zona geografica sau care transmit sau primesc bani către sau din locuri altele decât locul de reședință;
- Beneficiarii unor fonduri transferate ignora numele ordonatorului, originea, suma si intenționează sa utilizeze banii;
- Nu exista nici o justificare economica aparenta sau legala pentru transportul unor bunuri sau a unor sume importante de bani;
- Tranzacții care implică contrapartide situate în centre offshore sau în zone geografice bine cunoscute pentru traficul de droguri, tranzacții care nu sunt justificate de activitatea economica a clientului sau de alte circumstanțe.
- Grupuri de persoane care vin din aceeași tara, stau perioade scurte de timp in tara de destinație si care declara in mod simultan transportul unor sume substanțiale de bani;
- Bunurile transmise prin posta sau cargo sunt diferite fata de cele declamate de ordonator, datorita unor indicații false furnizate de acesta;
- Pietrele pretioase, metale sau alte valori sunt transmise in mod constant catre aceeasi adresa, alta decat dealerii sau firmele care au acest obiect de activitate.

ANEXA

**LEGISLAȚIE RELEVANTĂ ÎN DOMENIUL PREVENIRII ȘI
COMBATERII SPĂLĂRII BANILOR ȘI FINANȚĂRII
TERORISMULUI**

**1. Legea nr. 190 din 26.07.2007
cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor
și finanțării terorismului**

Publicat : 07.09.2007 în Monitorul Oficial Nr. 141-145

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

**Capitolul I
DISPOZIȚII GENERALE**

Articolul 1. Scopul legii

Prezenta lege instituie măsuri de prevenire și de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului având ca scop apărarea drepturilor și intereselor legitime ale persoanelor fizice și juridice, precum și ale statului.

Articolul 2. Domeniul de aplicare a legii

Sub incidența prezentei legi cad acțiunile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului săvârșite, direct sau indirect, de cetățeni ai Republicii Moldova, de cetățeni străini, de apatrizi, de persoane juridice rezidente sau nerezidente pe teritoriul Republicii Moldova, precum și, în conformitate cu tratatele internaționale, acțiunile săvârșite în afara teritoriului Republicii Moldova.

Articolul 3. Noțiuni principale

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni principale semnifică:

- spălare a banilor – acțiuni, stabilite în Codul penal la art.243, orientate spre atribuirea unui aspect legal sursei și provenienței veniturilor ilicite ori spre tănuirea originii sau apartenenței unor astfel de venituri;
- finanțare a terorismului – acțiuni, stabilite în Codul penal la art.279, orientate spre punerea la dispoziție ori spre colectarea intenționată, efectuată de orice persoană fizică sau persoană juridică prin orice metodă, direct sau indirect, a bunurilor de orice natură, dobândite prin orice mijloc, fie spre oferirea de suport material sau financiar de orice natură, în scopul utilizării acestor bunuri ori servicii sau în cunoștința faptului că vor fi utilizate, parțial sau integral, în activități teroriste;
- bunuri – mijloace financiare, orice categorie de valori (active) corporale sau incorporale, mobile sau imobile, tangibile sau intangibile, acte sau alte instrumente juridice în orice formă, inclusiv în formă electronică ori digitală, care atestă un titlu ori un drept, inclusiv orice cotă (interes) cu privire la aceste valori (active);
- venituri ilicite – bunuri destinate, folosite sau rezultate, direct sau indirect, din săvârșirea unei infracțiuni, orice beneficiu obținut din aceste bunuri, precum și bunuri convertite sau transformate, parțial sau integral, din bunuri destinate, folosite sau rezultate din săvârșirea unei infracțiuni și din beneficiul obținut din aceste bunuri;
- beneficiar efectiv – persoană fizică ce controlează în ultimă instanță o persoană fizică sau juridică ori persoană în al cărei nume se realizează o tranzacție sau se desfășoară o activitate și/sau care deține direct sau indirect dreptul de proprietate sau controlul asupra a cel puțin 25% din acțiuni sau din dreptul de vot al persoanei juridice;
- persoane expuse politic – persoane fizice cărora li se încredințează sau li s-au încredințat funcții publice importante, precum și membrii lor de familie, fiind cel puțin persoane cu funcție de răspundere într-un stat, al căror mod de numire sau de alegere este reglementat de constituția lui sau care sînt investite în funcție, prin alegere sau prin numire, de către parlament, președinte sau guvern;
- relație de afaceri – gestiune a afacerilor, reprezentare sau orice raport profesional ori comercial, despre care, la momentul inițierii, se consideră că va fi de o anumită durată;

- sistare a tranzacției – interdicere temporară a transferului, lichidării, transformării, plasării sau mișcării bunurilor ori asumare temporară a custodiei sau a controlului asupra bunului;
- bancă fictivă – instituție financiară care nu are prezență fizică, nu efectuează conducere și gestiune reală și care nu este afiliată unui grup financiar reglementat.

Capitolul II

PREVENIREA SPĂLĂRII BANILOR ȘI FINANȚĂRII TERORISMULUI

Articolul 4. Entitățile raportoare

Prevederile prezentei legi se aplică instituțiilor financiare, precum și următoarelor persoane juridice și fizice (denumite în continuare entități raportoare):

- a) unități de schimb valutar (altele decât băncile), fonduri de investiții, societăți de administrare a investițiilor, societăți de depozitare, administratori fiduciar;
- b) participanți profesioniști la piața valorilor mobiliare, inclusiv bursele de valori, dealerii și brokerii;
- c) companii de asigurare sau de reasigurare;
- d) instituții care legitimează ori înregistrează dreptul de proprietate;
- e) cazinouri (inclusiv internet-cazinouri);
- f) localuri de odihnă dotate cu aparate pentru jocuri de noroc, instituții care organizează și desfășoară loterii sau jocuri de noroc;
- g) agenți imobiliari;
- h) dealeri de metale prețioase ori de pietre prețioase;
- i) avocați, notari și alți liberi profesioniști, în perioada pregătirii, efectuării sau realizării tranzacțiilor în numele persoanei fizice sau juridice, legate de vânzarea-cumpărarea de bunuri imobiliare, de gestiunea afacerilor persoanei fizice sau juridice, de crearea, funcționarea sau gestionarea persoanelor juridice, cu excepția cazurilor de evaluare a situației juridice a unui client sau îndeplinirii sarcinii de a apăra sau de a reprezenta clientul într-o procedură judiciară sau în legătură cu ea;
- j) auditori, contabili independenți și consultanți în domeniul financiar-bancar sau nonbancar;

- k) persoane care acordă asistență investițională sau fiduciară;
- l) organizații care au dreptul de a presta servicii legate de schimbul mandatelor poștale și telegrafice sau de transferul de bunuri.

Articolul 5. Cerințele identificării persoanelor fizice sau juridice și a beneficiarului efectiv

(1) Entitățile raportoare aplică măsurile de identificare a persoanelor fizice sau juridice, precum și a beneficiarului efectiv:

- a) pînă la stabilirea relațiilor de afaceri sau pînă la deschiderea conturilor bancare;
- b) la efectuarea unor tranzacții ocazionale în valoare de cel puțin 50 de mii de lei, precum și la efectuarea unor tranzacții electronice în valoare de cel puțin 15 mii de lei, indiferent de faptul că tranzacția se efectuează printr-o singură operațiune sau prin mai multe operațiuni;
- c) dacă există o suspiciune de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, independent de derogări, scutiri sau limite stabilite;
- d) dacă există îndoieli privind veridicitatea și precizia datelor de identificare obținute.

(2) Măsurile de identificare cuprind:

- a) identificarea și verificarea identității persoanelor fizice sau juridice, a beneficiarului efectiv pe baza actelor de identitate, precum și a documentelor, datelor sau informațiilor obținute dintr-o sursă reală și independentă, pentru posibilitatea de raportare a activităților sau tranzacțiilor în modul stabilit la art.8. La deschiderea oricărui cont sau la inițierea relațiilor de afaceri, se va solicita prezentarea actului de identitate, iar dacă deschiderea contului sau tranzacția se efectuează de către o persoană împuternicită, se va solicita și procura, legalizată în modul stabilit;
- b) identificarea beneficiarului efectiv și adoptarea de măsuri adecvate și bazate pe risc pentru verificarea identității lui, astfel încît entitatea raportoare să aibă certitudinea că știe cine este beneficiarul efectiv pentru a înțelege structura proprietății și structura de control al persoanelor fizice și juridice;
- c) obținerea de informații privind scopul și natura relației de afaceri, privind tranzacțiile complexe și neordinare;

- d) monitorizarea continuă a tranzacției sau a relației de afaceri, inclusiv examinarea tranzacțiilor încheiate pe toată durata relației respective, pentru a se asigura că acestea sînt conforme informațiilor furnizate de entitățile raportoare referitor la persoanele fizice sau juridice, la profilul activității și la profilul riscului, inclusiv, după caz, la sursa bunurilor și că documentele, datele sau informațiile deținute sînt actualizate.
- (3) Prin derogare de la alin.(1) lit.a), b), d) și alin.(2), măsurile de identificare după criteriile stabilite de organele de supraveghere nu se aplică în cazul:
- a) efectuării operațiunilor de deservire a autorităților publice prin Trezoreria de Stat;
 - b) obținerii unei polițe de asigurare a vieții, cu condiția că prima de asigurare sau ratele anuale de plată sînt de pînă la 15 mii lei sau că o singură primă de asigurare plătită nu depășește 30 de mii de lei;
 - c) subscrierii la polițele de asigurare, emise de fondul de pensii, în baza unui contract de angajare sau în virtutea ocupației, cu condiția că o asemenea poliță nu poate fi răscumpărată înainte de termen și nu poate fi utilizată drept garanție sau gaj pentru obținerea unui împrumut.

Articolul 6. Măsurile de precauție sporită

(1) Entitățile raportoare aplică măsurile de identificare stabilind amploarea lor în funcție de riscul asociat tipului de client, relației de afaceri, bunului sau tranzacției. Entitățile raportoare trebuie să poată demonstra autorităților competente, inclusiv organelor de supraveghere, că amploarea măsurilor de precauție este adecvată, avînd în vedere riscurile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului.

(2) Entitățile raportoare aplică măsuri de precauție sporită, pe lîngă cele prevăzute la art.5, în situațiile care, prin natura lor, pot prezenta un risc sporit de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, cel puțin în modul stabilit la alin.(3)–(6) din prezentul articol, precum și în alte situații, conform criteriilor stabilite de organele de supraveghere.

(3) În cazul în care persoana fizică sau juridică nu este prezentă personal la identificare, entitățile raportoare întreprind una sau mai multe dintre următoarele tipuri de măsuri:

- a) garantarea că identitatea persoanei este stabilită prin documente, date sau informații suplimentare;

- b) verificarea și certificarea suplimentară a documentelor furnizate sau confirmarea lor de către o instituție financiară;
- c) garantarea că prima plată a operațiunilor se efectuează printr-un cont deschis în numele persoanei la o instituție financiară.

(4) În relațiile bancare transfrontaliere, instituțiile financiare întreprind una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

- a) acumularea de informații suficiente despre o instituție corespondentă pentru înțelegerea deplină a naturii activității acesteia și pentru constatarea, din informații disponibile public, a reputației sale și a calității supravegherii;
- b) evaluarea politicilor de prevenire și de combatere a spălării banilor și finanțării terorismului aplicate de instituția corespondentă;
- c) obținerea aprobării din partea conducerii superioare înainte de stabilirea unor relații cu bănci corespondente;
- d) stabilirea prin documente a responsabilității fiecărei instituții;
- e) constatarea faptului, în privința conturilor corespondente, că instituția corespondentă a verificat identitatea clienților ale căror operațiuni se efectuează prin conturile sale, a aplicat măsuri de precauție permanentă și este în măsură să furnizeze, la cerere, date relevante privind precauția.

(5) În tranzacțiile sau în relațiile de afaceri cu persoane expuse politic, entitățile raportoare asigură:

- a) proceduri corespunzătoare, în funcție de risc, pentru a stabili dacă persoana este expusă politic;
- b) obținerea aprobării conducerii superioare pentru stabilirea sau continuarea unor relații de afaceri cu astfel de persoane;
- c) adoptarea de măsuri adecvate pentru a stabili sursa bunurilor implicate în relația de afaceri sau în tranzacție;
- d) efectuarea unei monitorizări sporite și permanente a relației de afaceri.

(6) Entitățile raportoare vor adopta măsuri de precauție sporită:

- a) în situația în care persoane fizice sau juridice primesc sau remit bunuri din/în țările ce nu dispun de norme contra spălării banilor și finanțării terorismului ori

dispun de norme inadecvate în acest sens, ori reprezintă un risc sporit datorită nivelului înalt de infraționalitate și de corupție și/sau sînt implicate în activități teroriste;

- b) în cazul transferurilor electronice, dacă nu există informații suficiente despre identitatea expeditorului, precum și în tranzacțiile care ar putea favoriza anonimatul.

(7) Instituțiilor financiare li se interzice să țină conturi anonime sau conturi pe nume fictive, să stabilească ori să continue o relație de afaceri cu o bancă fictivă sau cu o bancă despre care se știe că permite unei bănci fictive să utilizeze conturile sale.

(8) Entitățile raportoare sînt obligate să se abțină de la deschiderea contului, de la stabilirea unor relații de afaceri, să înceteze ori să refuze îndeplinirea tranzacțiilor în cazul în care nu au fost prezentate actele stabilite pentru identificarea persoanei fizice sau juridice ori datele și informațiile obținute sînt neautentice sau neveridice, conform legislației în vigoare și actelor normative ale organelor de supraveghere. În conformitate cu art.8, entitățile raportoare sînt obligate să raporteze astfel de circumstanțe Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

Articolul 7. Păstrarea datelor despre activitățile și tranzacțiile persoanelor fizice sau juridice ale beneficiarului efectiv

(1) Entitățile raportoare țin evidența informației și a documentelor persoanelor fizice și juridice, ale beneficiarului efectiv, registrul persoanelor fizice și juridice identificate, arhiva conturilor și documentelor primare, inclusiv a corespondenței de afaceri, pe o perioadă de cel puțin 7 ani, după terminarea relațiilor de afaceri sau închiderea contului bancar. Entitățile raportoare țin evidența tuturor tranzacțiilor în decursul a cel puțin 7 ani după finalizarea acestora.

(2) Entitățile raportoare răspund în mod complet și prompt la cererile, parvenite din partea Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și altor autorități abilitate, privind existența între aceste entități și anumite persoane fizice sau juridice, în prezent și pe parcursul a 7 ani anteriori, a relațiilor de afaceri, privind natura lor.

Articolul 8. Raportarea activităților sau tranzacțiilor care cad sub incidența prezentei legi

(1) Entitățile raportoare sînt obligate să informeze imediat Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției despre orice activitate sau tranzacție suspectă, în curs

de pregătire, de realizare sau deja realizată. Datele privind tranzacția suspectă sînt reflectate într-un formular special, care se remite Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției în cel mult 24 de ore.

(2) Tranzacțiile realizate sau în proces de realizare printr-o operațiune cu o valoare ce depășește 500 de mii de lei, precum și cele realizate prin mai multe operațiuni, în decursul a 30 de zile calendaristice, în valoarea menționată, sînt reflectate în formularul special, care se remite Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției cel tîrziu la data de 15 a lunii imediat următoare lunii de gestiune.

(3) În formularul special cu privire la activitățile sau la tranzacțiile care cad sub incidența prezentei legi, conținînd date despre acestea, confirmate prin semnătura persoanei care l-a completat sau printr-o altă modalitate de identificare, se indică cel puțin următoarele informații:

- a) seria, numărul și data eliberării actului de identitate, adresa și alte date necesare identificării persoanei care a efectuat tranzacția;
- b) adresa și alte date necesare identificării persoanei în al cărei nume s-a efectuat tranzacția;
- c) adresa și alte date necesare identificării beneficiarului efectiv;
- d) datele de identificare juridică și conturile clienților participanți la tranzacție;
- e) tipul tranzacției;
- f) datele despre entitatea raportoare care a efectuat tranzacția;
- g) data și timpul efectuării tranzacției, valoarea ei;
- h) numele și funcția persoanei care a înregistrat tranzacția;
- i) motivele suspiciunii.

(4) Ghidul activităților sau tranzacțiilor suspecte, modelul formularului special și modalitatea de transmitere a acestuia se aprobă de Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

(5) Entitățile raportoare și angajații acestora sînt obligați să nu comunice persoanelor fizice sau juridice care efectuează activitatea sau tranzacția ori terților despre transmiterea informațiilor către Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției.

(6) Entitățile raportoare asigură protecția angajaților săi contra oricărei amenințări sau acțiuni ostile în legătură cu raportarea tranzacțiilor și altor activități suspecte.

Articolul 9. Proceduri de control intern

(1) Entitățile raportoare stabilesc politici și metode adecvate în materie de precauție privind clientela, în domeniul păstrării evidențelor, al controlului intern, al evaluării și gestionării riscurilor, în managementul de conformitate și de comunicare pentru a preîntâmpina și a împiedica activitățile și tranzacțiile legate de spălarea banilor sau de finanțarea terorismului.

(2) Entitățile raportoare desemnează persoanele investite cu atribuții de executare a prezentei legi, ale căror nume vor fi comunicate Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției și altor organe de supraveghere, împreună cu natura și limitele responsabilităților.

(3) Entitățile raportoare aprobă programe proprii pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, conform recomandărilor aprobate de organele de supraveghere, care vor include cel puțin următoarele:

- a) metodele, procedurile și măsurile de control intern, inclusiv programele proprii de primire a informațiilor de la organele abilitate, în scopul verificării persoanelor fizice sau juridice;
- b) numele salariaților cu funcție de conducere responsabili de asigurarea conformării politicilor și procedurilor cu cerințele legale contra spălării banilor și finanțării terorismului;
- c) regulile de cunoaștere a clientului, având drept scop promovarea normelor etice și profesionale în sectorul respectiv și prevenirea folosirii entității raportoare, în mod intenționat sau nu, de către grupuri criminale organizate sau de către asociațiile lor;
- d) un program continuu de instruire a angajaților, selecția riguroasă a cadrelor, pentru a se asigura profesionalismul lor înalt;
- e) auditul pentru exercitarea controlului asupra sistemului intern.

Capitolul III
COMPETENȚA AUTORITĂȚILOR ABILITATE
CU EXECUTAREA LEGII

Articolul 10. Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare

(1) Reglementarea și controlul modului de executare a prezentei legi sînt asigurate de următoarele instituții cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, conform competenței stabilite de legislație:

- a) Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției;
- b) Banca Națională a Moldovei;
- c) Comisia Națională a Pieței Financiare;
- d) Ministerul Justiției;
- e) Ministerul Dezvoltării Informaționale;
- f) Ministerul Finanțelor;
- g) Serviciul Vamal.

(2) Organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, în limitele competenței lor, aprobă recomandări, verifică și monitorizează aplicarea prevederilor prezentei legi referitor la respectarea exigențelor față de culegerea, înregistrarea, păstrarea, identificarea și prezentarea de informații privind efectuarea tranzacțiilor, precum și la executarea măsurilor și procedurilor aferente controlului intern.

(3) În cazul în care entitățile raportoare nu respectă obligațiile prevăzute de prezenta lege, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare pot aplica măsuri și sancțiuni de remediere, stabilite de legislație, iar la identificarea semnelor de spălare a banilor sau de finanțare a terorismului, informează și expediază imediat materialele respective Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției. Aplicarea acțiunilor menționate nu exclude posibilitatea realizării, conform legislației în vigoare, a unor alte măsuri în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

(4) Pentru prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, organele cu funcții de supraveghere a entităților raportoare sînt obligate:

- a) să constate că entitățile raportoare utilizează politici, practici și proceduri scrise, inclusiv reguli stricte cu privire la cunoașterea persoanelor fizice sau juridice, având drept scop promovarea normelor etice și profesionale în sectorul respectiv și prevenirea folosirii acestuia, în mod intenționat sau nu, de către grupuri criminale organizate sau de asociațiile lor;
- b) să determine că entitățile raportoare se conformează politicilor, practicilor și procedurilor proprii, orientate spre depistarea activității de spălare a banilor și de finanțare a terorismului;
- c) să informeze entitățile raportoare despre tranzacțiile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului, inclusiv despre noile metode și tendințe în acest domeniu;
- d) să identifice posibilitățile de spălare a banilor și de finanțare a terorismului ale entităților raportoare, să întreprindă, după caz, măsuri suplimentare pentru prevenirea folosirii ilegale a acestora și să informeze entitățile raportoare despre eventualele abuzuri.

(5) Autoritățile administrației publice, în limitele competențelor stabilite de legislație, vor întreprinde măsuri adecvate pentru a preveni instituirea controlului asupra entității raportoare sau obținerea pachetului de acțiuni de control și/sau cotelor părți de control ale acesteia de către grupuri criminale organizate sau asociațiile lor.

Articolul 11. Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției

(1) Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției este învestit cu atribuții de prevenire și de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului având o subdiviziune specializată în ale cărei atribuții intră:

- a) colectarea (stocarea), analiza și prelucrarea informațiilor privind tranzacțiile și alte activități suspecte, prezentate de entitățile raportoare, conform prevederilor prezentei legi;
- b) întreprinderea de măsuri operative de investigație, conform legislației în vigoare;
- c) colaborarea și schimbul de informații cu autoritățile administrației publice, sesizarea organelor competente despre cauzele și condițiile care favorizează comiterea acțiunilor ilicite, pentru luarea măsurilor stabilite de legislație;
- d) transmiterea de informație și documente organelor de urmărire penală și altor organe abilitate, după competență, de îndată ce s-au stabilit suspiciuni rezonabile

- cu privire la spălarea banilor, la finanțarea terorismului sau la alte infracțiuni ce generează venituri ilicite;
- e) cooperarea și schimbul de informații cu servicii similare străine, cu organizații internaționale în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;
 - f) elaborarea de propuneri pentru aducerea în concordanță a actelor normative cu reglementările internaționale în domeniu;
 - g) participarea la realizarea Strategiei naționale de prevenire și combatere a spălării banilor și finanțării terorismului;
 - h) crearea unui sistem informațional în domeniul său de activitate și asigurarea funcționării lui;
 - i) asigurarea metodologică a entităților raportoare în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;
 - j) solicitarea și primirea informațiilor și documentelor necesare, de care dispun entitățile raportoare și autoritățile administrației publice, în vederea determinării caracterului suspect al tranzacțiilor;
 - k) comunicarea către entitățile raportoare, ori de câte ori este posibil, a rezultatelor examinării informațiilor prezentate de ele, publicarea rapoartelor periodice despre munca executată;
 - l) la solicitarea unor alte organe cu funcții de supraveghere a entităților raportoare, participarea la efectuarea controlului și verificării asupra modului în care entitățile raportoare respectă prevederile prezentei legi;
 - m) colectarea și analizarea materialului statistic referitor la eficiența sistemului de prevenire și de combatere a spălării banilor și a finanțării terorismului, inclusiv numărul declarărilor de tranzacții suspecte, numărul de cauze penale și de persoane condamnate, datele despre sistarea tranzacțiilor, despre sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din infracțiuni de spălare a banilor și de finanțare a terorismului;
 - n) exercitarea unor alte atribuții, în funcție de sarcinile stabilite de legislație.
- (2) Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției coordonează activitatea autorităților, abilitate cu executarea prezentei legi, în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

Articolul 12. Limitarea acțiunii secretelor apărute de lege

(1) Informația obținută de la entitățile raportoare, în condițiile prezentei legi, poate fi utilizată numai în scopul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului.

(2) Transmiterea de către entitățile raportoare de informații (documente, materiale etc.) Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, organelor de urmărire penală, organelor procuraturii, instanțelor judecătorești sau altor autorități competente, în modul stabilit de legislație, nu poate fi calificată drept divulgare a secretului comercial, bancar sau profesional.

(3) Prevederile legale cu privire la secretul comercial, bancar sau profesional nu pot servi drept obstacol pentru recepționarea sau ridicarea, în scopul executării prezentei legi, de către autoritățile indicate la alin.(2), a informației (documente, materiale etc.) despre activitatea economico-financiară și tranzacțiile persoanelor fizice și juridice.

Articolul 13. Cooperarea și asistența internațională

(1) În sensul prezentei legi, cooperarea internațională în domeniile de contracarare a spălării banilor și finanțării terorismului se desfășoară pe principiul asistenței reciproce, conform legislației Republicii Moldova, și în baza tratatelor internaționale.

(2) Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției poate efectua, din oficiu sau la solicitare, expedierea, recepționarea ori schimbul de informații și de documente cu servicii similare străine pe principiul de reciprocitate, cu condiția conformării aceluiași exigențe privind confidențialitatea, în baza acordurilor de cooperare.

Capitolul IV

COMBATEREA SPĂLĂRII BANILOR ȘI FINANȚĂRII TERORISMULUI

Articolul 14. Măsuri asiguratorii

(1) La decizia Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, entitățile raportoare sînt obligate să sisteze, pe un termen indicat în decizie, dar nu mai mare de 5 zile lucrătoare, executarea tranzacțiilor suspecte. Dacă această perioadă este insuficientă, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției poate solicita motivat,

înainte de expirarea termenului, Procuraturii Generale sau instanței judecătorești prelungirea perioadei de sistare sau sechestrarea bunurilor.

(2) Entitățile raportoare sistează, pentru 2 zile lucrătoare, tranzacțiile cu bunuri, exceptând tranzacțiile de suplimentare a contului, ale persoanelor și entităților implicate în activități teroriste, în finanțarea și în acordarea de sprijin acestora pe alte căi; ale persoanelor juridice dependente sau controlate direct ori indirect de astfel de persoane și entități; ale persoanelor fizice și juridice care acționează în numele sau la indicația unor asemenea persoane și entități, inclusiv mijloacele derivate sau generate de proprietatea care le aparține sau care este controlată, direct sau indirect, de persoanele și entitățile menționate, precum și de persoanele fizice și juridice asociate lor, informând imediat Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, dar nu mai târziu de 24 de ore de la primirea cererii. Dacă în termenul de 2 zile menționat nu primesc decizia Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției de sistare a tranzacției, entitățile raportoare execută tranzacția.

(3) După primirea și verificarea prealabilă a informației menționate la alin.(2), Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției dispune, după caz, sistarea tranzacțiilor suspecte pe un termen de până la 5 zile lucrătoare și execută de urgență acțiunile necesare examinării cazului depistat, notificând entitatea raportoare despre decizia luată.

(4) Lista persoanelor și entităților implicate în activități teroriste se elaborează, se actualizează și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova de către Serviciul de Informații și Securitate.

(5) Drept temei pentru includerea unei persoane sau a unei organizații în lista menționată la alin.(4) servesc:

- a) a) listele elaborate de organizațiile internaționale la care Republica Moldova este parte și de organele Uniunii Europene privind persoanele și entitățile implicate în activități teroriste;
- b) hotărârea definitivă a instanței de judecată din Republica Moldova privind declararea organizației din Republica Moldova sau din alt stat ca fiind teroristă;
- c) hotărârea judecătorească definitivă privind încetarea sau suspendarea activității organizației implicate în activități teroriste sau extremiste;

- d) hotărârea judecătorească definitivă privind condamnarea persoanei pentru comiterea de act terorist sau de altă infracțiune cu caracter terorist;
- e) ordonanța de pornire a urmăririi penale în privința persoanei care a comis act terorist sau o altă infracțiune cu caracter terorist;
- f) hotărârea penală definitivă pronunțată de o instanță de judecată străină, recunoscută, în modul stabilit, de instanțele judecătorești naționale, în privința persoanelor și entităților implicate în activități teroriste.

Articolul 15. Răspunderea pentru încălcarea prevederilor prezentei legi

(1) Încălcarea prevederilor prezentei legi atrage răspundere disciplinară, contravențională, civilă sau penală, după caz, în conformitate cu legislația în vigoare.

(2) Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, alte autorități abilitate cu executarea prezentei legi, persoanele cu funcție de răspundere din cadrul lor sînt obligate să asigure păstrarea secretului comercial, bancar sau profesional. Divulgarea unor astfel de secrete contrar prevederilor stabilite atrage răspundere, în conformitate cu legislația în vigoare, ca pentru prejudiciul cauzat prin divulgarea nelegitimă a datelor obținute în exercițiul funcțiunii. Transmiterea în modul stabilit a informațiilor către servicii similare străine nu constituie divulgare a secretelor apărute de lege.

(3) Entitățile raportoare și angajații lor sînt exonerati de răspundere disciplinară, contravențională, civilă și penală ca urmare a transmiterii cu bună credință a informației organelor abilitate întru executarea prevederilor prezentei legi, chiar dacă această executare a avut drept urmare cauzarea de prejudicii materiale sau morale.

Capitolul V

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 16

(1) Prevederile prezentei legi se aplică tuturor clienților noi ai entității raportoare. Pentru relațiile de afaceri existente, noile obligații trebuie îndeplinite în decursul a 6 luni, începînd cu clienții care prezintă riscul cel mai înalt.

(2) La data intrării în vigoare a prezentei legi, se abrogă Legea nr.633-XV din 15 noiembrie 2001 cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului (Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2001, nr.139-140, art.1084).

Articolul 17

In termen de 2 luni, Guvernul va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege; va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege; va asigura revizuirea de către ministere și alte autorități administrative centrale a actelor lor normative.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr.190-XVI. Chișinău, 26 iulie 2007.

**2. Legea nr. 165 din 13.07.2007
pentru ratificarea Convenției Consiliului Europei privind spălarea banilor,
depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea
infracțională și finanțarea terorismului, Varsovia, 2005
Publicat : 10.08.2007 în Monitorul Oficial Nr. 117-126**

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art. 1. - Se ratifică Convenția Consiliului Europei privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională și finanțarea terorismului, adoptată la Varșovia la 16 mai 2005, cu următoarele declarații și rezerve:

“În baza articolului 24 punctul 3 din convenție, dispozițiile articolului 24 punctul 2 se aplică doar cu respectarea principiilor constituționale și a conceptelor fundamentale ale sistemului juridic al Republicii Moldova.”

“În baza articolului 35 punctele 1 și 3 din convenție, limbile acceptate pentru cererile de asistență și pentru documentele anexate sînt: moldoveneasca, engleza sau rusa.”

“În baza articolului 42 punctul 2 din convenție, informațiile și probele furnizate, conform prevederilor capitolului IV, nu pot fi folosite sau transmise, fără consimțămîntul prealabil al Republicii Moldova, de către autoritățile părții solicitante, în scopul investigațiilor sau al altor proceduri, cu excepția celor specificate în cerere.”

“În baza articolului 51 punctul 1 din convenție, pînă la restabilirea deplină a integrității teritoriale a Republicii Moldova, prevederile convenției se aplică doar pe teritoriul controlat efectiv de autoritățile Republicii Moldova.”

“În baza articolului 53 din convenție, cu referire la dispozițiile articolului 31, se declară că notificarea actelor judiciare, precum și a celor primite de autoritățile naționale, se va efectua prin intermediul:

- a) Centrului pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției - pînă la inițierea urmăririi penale;
- b) Procuraturii Generale - în faza de urmărire penală;
- c) Ministerului Justiției - în faza de judecată și de executare a hotărîrilor judecătorești.”

”În baza articolului 53 punctul 4 din convenție, dispozițiile articolului 3 punctul 4 vor fi aplicate parțial, în conformitate cu principiile legislației interne.”

Art.2. - Guvernul, în colaborare cu Procuratura Generală, va asigura realizarea prevederilor convenției.

Art.3. - În conformitate cu articolul 33 din convenție, Centrul pentru Combaterea Crimelor Economice și Corupției, Ministerul Justiției și Procuratura Generală sînt desemnate în calitate de autorități centrale responsabile.

Art.4. - Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene va pregăti și va remite depozitarului instrumentul de ratificare, va notifica depozitarului declarațiile și rezervele făcute de Republica Moldova în conformitate cu articolul 53 din convenție, precum și prevederile de la articolele 2 și 3 ale prezentei legi.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

Marian LUPU

Nr.165-XVI. Chișinău, 13 iulie 2007.

Textul Convenției Consiliului Europei privind spălarea banilor, depistarea, sechestrarea și confiscarea veniturilor provenite din activitatea infracțională și finanțarea terorismului, Varsovia, 2005

3. Cele 40 Recomandări ale GAFI

4. Cele 9 recomandări Speciale privind Finanțarea Terorismului

- Luarea imediata de masuri pentru ratificarea si implementarea instrumentelor ONU.
- Incriminarea finantarii terorismului, a actelor si organizatiilor teroriste.
- Blocarea si confiscarea activelor teroriste.
- Raportarea tranzacțiilor suspecte având legătura cu terorismul.
- Furnizarea de asistenta extinsa posibila autoritatilor de aplicare a legii si de reglementare din alte tari pentru investigarea finantarii terorismului.
- Impunerea cerințelor de combatere a spalarii banilor către sistemele de transmitere rapida a banilor.
- Întărirea masurilor de identificare a clientului la transferurile prin swift interne si internaționale.
- Asigurarea ca entitatile, in special, organizatiile non-profit, nu pot fi utilizate in scopul finantarii terorismului.
- Transportul de numerar prin curieri.

**5. Legea nr. 1241 din 18.07.2002
pentru ratificarea Convenției internaționale privind
suprimarea finanțării terorismului**
Publicat : 08.08.2002 în Monitorul Oficial Nr. 115

MODIFICAT prin L196/15.05.03, MO116/13.06.03 art.468

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Art.1. - Republica Moldova ratifică Convenția internațională privind suprimarea finanțării terorismului, adoptată la New York la 9 decembrie 1999, cu următoarele declarații și următoarea rezervă:

1. În conformitate cu articolul 2 paragraful 2 litera a) din Convenția internațională privind suprimarea finanțării terorismului, Republica Moldova declară că, la aplicarea convenției, tratatele la care ea nu este parte nu se consideră a fi incluse în anexa acestei convenții.

2. În conformitate cu articolul 7 paragraful 3 din Convenția internațională privind suprimarea finanțării terorismului, Republica Moldova declară că își stabilește propria jurisdicție asupra infracțiunilor specificate la articolul 2 din convenție, în cazurile prevăzute la articolul 7 paragraful 2 din această convenție.

3. În conformitate cu articolul 24 paragraful 2 din Convenția internațională privind suprimarea finanțării terorismului, Republica Moldova declară că nu se consideră legată de prevederile articolului 24 paragraful 1 din convenție.

Art.2. - Ministerul Afacerilor Externe va asigura remiterea instrumentelor de ratificare depozitarului.

Art.3. - Guvernul, în termen de 3 luni:

va prezenta Parlamentului propuneri pentru aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;

va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege.

PREȘEDINTELE

PARLAMENTULUI Eugenia OSTAPCIUC

Chișinău, 18 iulie 2002.

Nr. 1241-XV.

**Convenția Internațională a ONU privind Reprimarea Finanțării
Terorismului, New York, 1999**

*) Traducere.

PREAMBUL

Statele parti la prezenta conventie,
luand in considerare scopurile si principiile Cartei Natiunilor Unite privitoare la
mentinerea pacii si securitatii internationale si dezvoltarea relatiilor de buna
vecinatate, prietenie si cooperare intre state,
fiind profund preocupate de intensificarea in lumea intreaga a actelor de terorism
Sub toate formele si manifestarile,
amintind Declaratia consacrata celei de-a 50-a aniversari a Organizatiei
Natiunilor Unite, care figureaza in Rezolutia 50/6 a Adunarii Generale din 24
octombrie 1995,
amintind, de asemenea, toate rezolutiile Adunarii Generale in materie, in special
Rezolutia 49/60 din 9 decembrie 1994 si anexa la aceasta, care reproduc
Declaratia asupra masurilor vizand eliminarea terorismului international, in care
statele membre ale Organizatiei Natiunilor Unite au reafirmat solemn
condamnarea, in mod inechivoc, a tuturor actelor, metodelor si practicilor
teroriste, ca fiind criminale si nejustificabile, oriunde se produc si oricine ar fi
autorii, mai ales cele care compromit relatiile amicale intre state si popoare si
ameninta integritatea teritoriala si securitatea statelor,

observand ca in Declaratia asupra masurilor vizand eliminarea terorismului international Adunarea Generala a incurajat statele sa examineze de urgenta domeniul de aplicare a dispozitiilor juridice internationale in vigoare care privesc prevenirea, reprimarea si eliminarea terorismului, sub toate formele si manifestarile sale, in scopul de a se asigura asupra existentei unui cadru juridic general care sa acopere toate aspectele problemei,

amintind Rezolutia 51/210 a Adunarii Generale din data de 17 decembrie 1996, lit. f) a paragrafului 3, prin care Adunarea Generala a invitat statele sa ia masuri pentru prevenirea si impiedicarea, prin mijloace interne adecvate, a finantarii teroristilor sau a organizatiilor teroriste, fie ca se efectueaza direct, fie indirect, prin intermediul organizatiilor care au sau pretind ca au scopuri de caritate, culturale sau sociale ori care sunt implicate in activitati ilegale cum sunt traficul ilicit de arme, traficul de stupefiante si extorcarea de fonduri, incluzand exploatarea persoanelor in vederea finantarii activitatilor teroriste si, in special, sa aiba in vedere, daca este nevoie, adoptarea unei reglementari pentru a preveni si a impiedica miscarile de fonduri banuite a fi destinate utilizarii in scopuri teroriste, fara a aduce in nici un fel atingere libertatii de circulatie a capitalurilor legitime, precum si de a intensifica schimburile de informatii asupra miscarilor internationale ale unor astfel de fonduri,

amintind, de asemenea, Rezolutia 52/165 a Adunarii Generale din data de 15 decembrie 1997, prin care Adunarea Generala a adresat statelor invitatia de a pune in aplicare, in mod special, masuri similare celor enumerate la lit. a) - f) ale paragrafului 3 din Rezolutia 51/210 din 17 decembrie 1996, amintind, in plus, Rezolutia 53/108 a Adunarii Generale din data de 8 decembrie 1998, prin care Adunarea Generala a stabilit in sarcina Comitetului ad-hoc, constituit prin Rezolutia 51/210 din 17 decembrie 1996, elaborarea proiectului unei conventii internationale pentru reprimarea finantarii terorismului, in vederea completarii instrumentelor internationale existente in domeniul terorismului,

considerand ca finantarea terorismului este un subiect care preocupa in mod serios intreaga comunitate internationala, luand in considerare faptul ca numarul si gravitatea actelor de terorism international sunt in functie de resursele financiare pe care teroristii le pot obtine, tinand seama de faptul ca instrumentele juridice multilaterale existente nu trateaza expres finantarea terorismului, convinge de necesitatea urgentarii intaririi cooperarii internationale intre state pentru elaborarea si adoptarea masurilor eficiente destinate sa previna finantarea terorismului, precum si reprimarea acestuia si pedepsirea autorilor, au convenit cele ce urmeaza:

ART. 1

In sensul prezentei conventii:

1. Prin fonduri se intelege bunuri de orice natura, corporale sau necorporale, mobile ori imobile, dobandite prin orice mijloc si documente sau instrumente juridice in orice forma, incluzandu-se forma electronica ori numerica, care atesta un drept de proprietate sau un interes asupra acestor bunuri si, mai ales, credite bancare, cecuri de calatorie, cecuri bancare, mandate, actiuni, titluri, obligatiuni, drepturile speciale de tragere si scrisori de credit, fara ca aceasta enumerare sa fie limitativa.
2. Prin stabiliment guvernamental sau public se intelege orice stabiliment sau orice mijloc de transport, cu caracter permanent sau temporar, care este utilizat ori ocupat de reprezentanti ai unui stat, membri ai Guvernului, Parlamentului sau magistraturii, de agenti sau de personalul unui stat ori ai oricarei alte autoritati sau entitati publice ori de agenti sau de personalul unei organizatii interguvernamentale, in cadrul functiilor lor oficiale.
3. Prin produse se intelege orice fonduri rezultate, direct sau indirect, din

comiterea unei infractiuni, astfel cum este prevazuta la art. 2, sau obtinute, direct ori indirect, prin comiterea unei astfel de infractiuni.

ART. 2

1. Comite o infractiune in sensul prezentei conventii orice persoana care, prin orice mijloc, direct sau indirect, in mod ilicit si deliberat, furnizeaza sau strange fonduri cu intentia de a le utiliza sau stiind ca acestea vor fi utilizate, in intregime sau in parte, in vederea comiterii:

a) unei fapte care constituie infractiune in cadrul si astfel cum este definita in unul dintre tratatele enumerate in anexa;

b) oricarei alte fapte de natura sa determine moartea sau vatamarea corporala grava a unui civil sau a oricarei alte persoane care nu participa direct la ostilitati intr-o situatie de conflict armat, cand, prin natura sau contextul sau, aceasta fapta are ca scop intimidarea populatiei sau constrangerea unui guvern ori a unei organizatii internationale sa indeplineasca sau sa se abtina de la indeplinirea unui act oarecare.

2. a) La depunerea instrumentului de ratificare, de acceptare, de aprobare sau de aderare un stat parte, care nu este parte la unul dintre tratatele enumerate in anexa la care se face referire la lit. a) a paragrafului 1, poate declara ca, in momentul in care prezenta conventie ii este aplicata, respectivul tratat sa fie considerat ca nu figureaza in aceasta anexa. Aceasta declaratie devine caduca o data cu intrarea in vigoare a tratatului pentru statul parte care notifica acest fapt depozitarului;

b) In cazul in care un stat parte inceteaza de a fi parte la un tratat enumerat in anexa, poate sa faca, cu privire la respectivul tratat, declaratia prevazuta in prezentul articol.

3. Pentru ca un act sa constituie infractiune in sensul paragrafului 1 nu este necesar ca fondurile sa fi fost efectiv utilizate pentru a comite o infractiune vizata la lit. a) sau b) a paragrafului 1.

4. Comite, de asemenea, o infractiune orice persoana care incearca sa comita o infractiune in sensul paragrafului 1.

5. Comite, de asemenea, o infractiune orice persoana care:

a) participa, in calitate de complice la o infractiune in sensul paragrafului 1 sau 4;

b) organizeaza comiterea unei infractiuni in sensul paragrafului 1 sau 4 sau ordona altor persoane sa o comita;

c) contribuie la comiterea uneia sau mai multor infractiuni dintre cele prevazute la paragraful 1 sau 4 de catre un grup de persoane care actioneaza in acelasi scop.

Aceasta contributie trebuie sa fie deliberata si trebuie:

(i) fie sa urmareasca facilitarea activitatii infractionale sau a scopului infractional al grupului, atunci cand aceasta activitate sau scop presupune comiterea unei infractiuni in sensul paragrafului 1;

(ii) fie sa fie facuta cunoscandu-se intentia grupului de a comite o infractiune in sensul paragrafului 1.

ART. 3

Prezenta conventie nu se aplica atunci cand infractiunea este comisa pe teritoriul unui singur stat, cand autorul prezumat este un national al acelui stat si se gaseste pe teritoriul acelui stat si in cazul in care nici un alt stat nu are baza pentru a-si stabili competenta, in virtutea paragrafului 1 sau 2 al art. 7, cu exceptia prevederilor art. 12 - 18, care se vor aplica, dupa caz, in aceste situatii.

ART. 4

Fiecare stat parte ia masurile care pot fi necesare pentru:

a) a califica drept infractiuni in dreptul sau intern infractiunile prevazute la art. 2;

b) a prevedea pentru aceste infractiuni pedepse corespunzatoare, tinand seama de gravitatea lor.

ART. 5

1. Fiecare stat parte, conform principiilor dreptului sau intern, ia masurile necesare pentru ca responsabilitatea unei persoane juridice situate pe teritoriul sau sau constituite potrivit legislatiei statului sa fie angajata in cazul in care persoana raspunzatoare de conducerea sau controlul acestei persoane juridice a comis, in aceasta calitate, o infractiune prevazuta la art. 2. Aceasta responsabilitate poate fi penala, civila sau administrativa.

2. Aceasta responsabilitate este angajata fara a se prejudicia responsabilitatea penala a persoanelor fizice care au comis infractiunile.

3. Fiecare stat parte asigura in special ca persoanele juridice a caror responsabilitate este angajata in virtutea paragrafului 1 sa faca obiectul sanctiunilor penale, civile sau administrative eficace, proportionale si disuasive. Aceste sanctiuni pot include si sanctiuni de natura pecuniara.

ART. 6

Fiecare stat parte adopta masurile care pot fi necesare, intelegandu-se, daca este cazul, cele de ordin legislativ, pentru ca faptele penale prevazute de prezenta conventie sa nu poata fi justificate in nici o situatie de considerente de natura politica, filozofica, rasiala, etnica, religioasa sau din alte motive analoage.

ART. 7

1. Fiecare stat parte adopta masurile necesare pentru a-si stabili competenta referitor la infractiunile prevazute la art. 2, atunci cand:

a) infractiunea a fost comisa pe teritoriul sau

b) infractiunea a fost comisa la bordul unei nave aflate sub pavilionul sa sau al unei aeronave inmatriculate conform legislatiei sale in momentul producerii faptelor; sau

c) infractiunea a fost comisa de unul dintre nationalii sai.

2. Fiecare stat parte poate, de asemenea, sa isi stabileasca competenta asupra unor astfel de infractiuni, atunci cand:

a) infractiunea avea ca scop sau a avut ca rezultat comiterea unei infractiuni prevazute la art. 2 paragraful 1 lit. a) sau b) pe teritoriul sau ori impotriva unuia dintre nationalii sai;

b) infractiunea avea ca scop sau a avut ca rezultat comiterea unei infractiuni prevazute la art. 2 paragraful 1 lit. a) sau b) impotriva unui stabiliment guvernamental sau public al aceluia stat, situat in afara teritoriului sau, inclusiv sediile sale diplomatice sau consulare;

c) infractiunea avea ca scop sau a avut ca rezultat comiterea unei infractiuni prevazute la art. 2 paragraful 1 lit. a) sau b), urmarind sa il constranga sa indeplineasca un act sau sa se abtina de la indeplinirea unui act;

d) infractiunea a fost comisa de un apatrid care isi are rezidenta obisnuita pe teritoriul aceluia stat;

e) infractiunea a fost comisa la bordul unei aeronave utilizate de guvernul statului mentionat.

3. Cu ocazia ratificarii, acceptarii sau aprobarii prezentei conventii ori a aderarii la aceasta fiecare stat parte il informeaza pe secretarul general al Organizatiei Natiunilor Unite asupra competentei pe care a stabilit-o conform paragrafului 2. In caz de modificare statul parte respectiv il informeaza asupra acesteia pe secretarul general.

4. Fiecare stat parte adopta totodata masurile necesare pentru a-si stabili competenta in ceea ce priveste infractiunile prevazute la art. 2, in cazul in care

autorul prezumat al infractiunii se gaseste pe teritoriul sau si acesta nu il extradeaza catre oricare dintre statele parti care si-au stabilit competenta conform paragrafului 1 sau 2.

5. Atunci cand mai multe state parti se declara competente in privinta unei infractiuni prevazute de art. 2, statele parti se vor stradui sa isi coordoneze actiunile in mod corespunzator, in special in privinta conditiilor de angajare a urmaririi penale si a modalitatilor de asistenta judiciara mutuala.

6. Fara a aduce prejudicii normelor de drept international general, prezenta conventie nu exclude exercitarea vreuneia dintre competentele penale stabilite de un stat parte conform dreptului sau intern.

ART. 8

1. Fiecare stat parte adopta, conform principiilor dreptului sau intern, masurile necesare pentru identificarea, descoperirea, inghetarea sau sechestrarea oricaror fonduri utilizate ori alocate in scopul comiterii infractiunilor prevazute la art. 2, precum si a produselor acestor infractiuni, in vederea unei posibile confiscari.

2. Fiecare stat parte adopta, conform principiilor dreptului sau intern, masurile necesare confiscarii fondurilor utilizate sau alocate in scopul comiterii infractiunilor prevazute la art. 2, precum si a produselor acestor infractiuni.

3. Fiecare stat parte interesat poate avea in vedere incheierea de acorduri care sa prevada impartirea cu celelalte state parti, in mod sistematic sau de la caz la caz, a fondurilor provenite din confiscarile prevazute de prezentul articol.

4. Fiecare stat parte urmareste crearea de mecanisme, in vederea afectarii de sume provenind din confiscarile prevazute de prezentul articol pentru indemnizarea victimelor infractiunilor mentionate la art. 2 paragraful 1 lit. a) sau b) sau a familiilor lor.

5. Dispozitiile prezentului articol sunt aplicabile fara prejudicierea drepturilor tertilor de buna-credinta.

ART. 9

1. Atunci cand este informat ca autorul sau autorul prezumat al unei infractiuni prevazute la art. 2 s-ar putea afla pe teritoriul sau, statul parte respectiv ia masurile necesare conform legislatiei sale pentru anchetarea faptelor aduse la cunostinta sa.

2. Daca apreciaza ca circumstantele justifica acest lucru, statul parte pe teritoriul caruia se gaseste autorul sau autorul prezumat al infractiunii ia masurile corespunzatoare, conform legislatiei sale interne, pentru a asigura prezenta acestei persoane in vederea urmaririi sale penale sau a extradarii.

3. Orice persoana fata de care se iau masurile prevazute la paragraful 2 este in drept:

a) sa comunice fara intarziere cu cel mai apropiat reprezentant calificat al statului a carui nationalitate o are sau care este in alt mod abilitat sa ii protejeze drepturile ori, daca este vorba despre o persoana apatrida, al statului pe teritoriul caruia aceasta are resedinta sa obisnuita;

b) sa primeasca vizita unui reprezentant al acestui stat;

c) sa fie informata asupra drepturilor pe care i le confera prevederile lit. a) si b).

4. Drepturile enuntate in paragraful 3 se exercita in conformitate cu legile si reglementarile statului pe teritoriul caruia se afla autorul sau autorul prezumat al infractiunii, intelegandu-se totodata ca aceste legi si reglementari trebuie sa permita deplina realizare a scopurilor pentru care drepturile enuntate in paragraful 3 se acorda.

5. Dispozitiile paragrafelor 3 si 4 nu aduc prejudiciu dreptului oricarui stat parte care si-a stabilit competenta, conform lit. b) a paragrafului 1 sau lit. b) a paragrafului 2 al art. 7, de a invita Comitetul International al Crucii Rosii sa comunice cu autorul prezumat al infractiunii si sa il viziteze pe acesta.

6. Atunci cand un stat parte a retinut o persoana in temeiul dispozitiilor prezentului articol, acesta va notifica imediat fie direct, fie prin intermediul

secretarului general al Organizatiei Natiunilor Unite, statelor parti care si-au stabilit competenta in conformitate cu prevederile paragrafului 1 sau 2 al art. 7, precum si, daca considera oportun, altor state parti interesate, despre faptul ca persoana respectiva a fost retinuta, precum si despre circumstantele care justifica retinerea acelei persoane. Statul parte care procedeaza la ancheta prevazuta la paragraful 1 va informa urgent celelalte state parti asupra rezultatelor obtinute si va indica daca intentioneaza sa isi exercite jurisdicia.

ART. 10

1. Statul parte pe al carui teritoriu se afla autorul prezumat al infractiunii este obligat, in cazurile in care sunt aplicabile dispozitiile art. 7, daca nu extradeaza acea persoana, sa prezinte cazul fara intarziere excesiva si fara nici o exceptie, indiferent daca infractiunea a fost sau nu comisa pe teritoriul sau, autoritatilor sale competente, pentru ca acestea sa inceapa urmarirea penala conform procedurii prevazute de legislatia sa. Aceste autoritati iau decizia in aceleasi conditii ca pentru oricare alta infractiune cu caracter grav, conform legilor acestui stat.

2. De fiecare data cand legislatia interna a unui stat parte nu ii permite acestuia sa extradeze sau sa predea pe unul dintre nationalii sai decat cu conditia ca persoana interesata sa ii fie trimisa inapoi pentru a executa pedeapsa la care a fost condamnata la terminarea procesului sau a procedurii pentru care extradarea sau predarea i-a fost ceruta si daca acest stat parte si statul parte care reclama extradarea accepta aceasta formula si celelalte conditii pe care le considera necesare, extradarea sau predarea conditionata va semnifica executarea de catre statul parte tinut a obligatiei prevazute la paragraful 1.

ART. 11

1. Infractiunile prevazute la art. 2 sunt de plin drept considerate cazuri de extradare in orice tratat de extradare incheiat intre statele parti inainte de

intrarea in vigoare a prezentei conventii. Statele parti se angajeaza sa includa asemenea infractiuni drept cazuri de extradare in fiecare tratat de extradare ce ar urma sa mai fie incheiat intre ele.

2. Atunci cand un stat parte, care conditioneaza extradarea de existenta unui tratat, primeste o cerere de extradare din partea altui stat parte, cu care nu este legat
